

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24,
Inseratni oddelek: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri poš. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZEKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in tujemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12,—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Bitka 9 milijonov vojakov

Boji v treh glavnih odsekih fronte proti Leningradu, Moskvi in Kijevu se nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo

Berlin, 18. jul. u. Včerajšnje nemško uradno poročilo je kratko, toda odločno, redkobesedno, toda zelo zgovorno. Ne šele od včeraj, marveč že 8 dni se bjee gigant-ska bitka, pri kateri so udeležene množice kakih 9 milijonov vojakov na obeh straneh. Ta bitka naj dokončno odloči, ako ni že odločila, popoln polom ogromne ruske vojske, poraz režima in zasedbo neizmernega ozemlja. Gre za usodo boljše-viške Rusije in vse kaže, da je igra za moskovske vladodržce že izgubljena, kajti nemško poročilo pravi, da je Rusija vrgla v bitko »svoje zadnje vojaške rezerve«. Popoln poraz sovjetske vojske se lahko smatra že kot gotovo dejstvo. Kjer koli napadajo zavezniške vojske — Nemci, Fini, Madžari, Slovaki in Rumuni, ki se jim bodo kmalu pridružili še Italijani ter španski, portugalski in drugi prostovoljci —, povsod je bila prodrt ruska črta in odstranjene ovire, s katerimi so rdeče vojske hotele preprečiti nemško napredovanje.

V Besarabiji je nemško-rumunska vojska pod poveljstvom generala Antonescu osvojila Kišinjov in prodira sedaj v smeri proti Odesi. Tudi na tej točki je prodrt Stalinova črta, o kateri pravijo strokovnjaki, da ni bila nič šibkejša od znane Maginotove linije.

Višje proti severu so se nemške vojske po prodoru približale Kijevu in če ga niso še zavzele, kakor se zatrjuje z mnogih strani, je padec ukrajinske prestolnice vsekakor vprašanje najkrajšega časa.

Madžarski in slovaški oddelki zasledujejo umikajočega se sovražnika, toda največja težnja je še vedno osrednji odsek v smeri proti Smolenskemu, odtod pa na vzhod proti Moskvi in na sever proti Leningradu. Nemške motorizirane oklopne čete delujejo severovzhodno od Minska ter so se polastile važnega železniškega križišča Vitebska. Zadnja dva dni so obklopile Smolensk ter ga odrezale od Moskve, ki je s tem izgubila svojo najnaprednejšo obrambno postojanko.

Na jugu obsežnih Pripetskih močvirij so se zadnje dni zbrale nove sveže nemške sile, pa tudi od Lvova se z vso silo nadaljuje prodiranje v smeri proti Kijevu v zvezi z nemškimi oddelki, ki korakajo vzdolž Dnepra preko Bele Rusije. Druge čete, prodirajoče takisto od Lvova ob sodelovanju Madžarov in Slovakov, so pregnale nasprotnika s Pruta in Dnestra, zasedle Bukovino in del Besarabije. Tu se je znašla ruska vojska med dvema ognjenima in se zdi, da je nepreklonno izgubljena.

Na skrajnem severu fronte prodirajo že tri ali štiri dni nemške čete iz baltskih držav preko rusko-estonske meje, pri čemer so odbile sovražnika ob Čudskem jezeru ter napadle mesto Pskov, glavno oporišče Stalinove črte na tem delu fronte. Nad Leningradom visi tudi grožnja s severa prodirajočih finskih čet maršala Mannerheima. Tak je položaj na bojišču ob začetku bitke, ki jo smatrate obe stranki za odločilno. Bitka se razvija vzdolž vse 2500 km dolge fronte, povsod z enako silovitostjo. Človek si ne more predstavljati števila topov in oklopnih voz, ki obeležujejo z ognjem, dimom in z nepopisnim trusem bojno črto.

Okoliščina, da so Nemci vrgli na bojišče nove sile, kaže, da hočejo takoj izkoristiti dosedanje uspehe. O slednjih bo po vsej priliki govorilo nemško uradno poročilo v nedeljo, kajti ta dan se zdi, da ga je nemško poveljstvo izbralo za objavo najvažnejših novosti. Bitka proti Rusiji, — gre namreč v resnici samo za eno neprekinjeno bitko, ki se je začela 22. junija in se nadaljuje z neizprosno silo, — se je razvila z bliskovitostjo, ki se je pojasnila z nekolikimi številkami, objavljenimi iz nemških vojaških krogov. Ena pehotna divizija je v 18 dnevih premagala razdaljo 542 km in sicer v silno neugodnem podnebju in strahovitem vremenu. Druga divizija je v 15 dneh napravila pot 461 km. Nekaj polk se je bojeval nepretrgoma 16 ur ter je takoj v probu zasledoval sovražnika še 65 km daleč. Vse to vedno peš brez kakršne koli uporabe motoriziranih sredstev. Skrivnost uporabe nemških čet je tedaj po velikem delu v bliskovitem pohodu pehote.

Boji se razvijajo na širokem področju

Stockholm, 18. jul. d. Borbe na vzhodnem bojišču divjajo na vseh treh glavnih odsekih pred Leningradom, Moskvo in Kijevom z nezmanjšano srditostjo dalje.

Prizorišče vojnih operacij ne poteka v tanki črti, marveč v širokem pasu v vsej dolžini od Karelske ožine pa preko skoraj 200 km širokega pasu med Pskovom in Ilmenskim jezerom naprej preko Smolenska do bližine Kijeva na južnem koncu.

Nemški tanki, ki so prodrli daleč med sovjetske obrambne črte, so pustili za seboj frontno področje, na katerem se sovjetska pehota s posameznimi tankovskimi oddelki še vedno ogorčeno upira. Mnoga mesta so sprednje nemške čete obšle in v njih sovjetske čete, dasi obklojene, še vedno ogorčeno branijo svoje postojanke. Tako so nemške čete dosegle in tudi že obšle Smolensk, toda sovjetska posadka se v mestu, kakor tudi v bližnji okolici še vedno drži na poslednjih obrambnih pozicijah. Mnoge razkropljene sovjetske čete se še zmerom branijo na širokem pasu med Bobrujskom in reko Dneprom,

kakor tudi višje na severu, na področju med Vitebskom in Smolenskim. Položaj je na mnogih frontnih odsekih sličen kakor v času prve nemške ofenzive, ko je nemški sunek zanesel težišče operacij v globoko sovjetsko ozemlje, dočim so v frontnem zaledju ostale še v borbi od glavnine sovjetske vojske odrezane enice, ki jih mora nemška vojska nato postopno likvidirati.

Na južnem delu srednjega bojišča je sovjetski odpor najmočnejši in prehajajo sovjetske čete tu čez mero v neprestane protisunke, ki pa samo zadržujejo naglico nemškega prodiranja, nimajo pa zadostne udarnosti, da bi mogli ofenzivo ustaviti. Tako so se nemške čete sedaj že približale na nekaterih mestih Kijevu na razdaljo le še nekaj desetih kilometrov tako, da se mora v najkrajšem času pričeti odločilna bitka za prestolnico Ukrajine.

Na baltiškem odseku fronte se še vedno bjeje najbolj ogorčene borbe med Pskovom in Ilmenskim jezerom. Tu so ostali še posamezni dokaj močni izolirani sovjetski oddelki, ki se brez enotnega načrta, toda zelo trdovratno upirajo prodiranju nemške motorizirane pehote.

Na Finskem se nadaljujejo borbe na Karelski ožini, vendar se položaj tu ni mnogo izpremenil. Za Hangö se še nadalje bjeje silovit topniški dvoboj, ki traja s kratkimi presledki sedaj neprestano že nekaj dni. Ker so sovjetske čete tu skoraj odrezane od oskrbe, je treba računati, da bo njihov odpor kmalu prišel popuščati.

Na murmanskem fronti

Berlin, 18. julija s. Težavne terenske okoliščine na polotoku Koli, ki ovirajo nekolično napredovanje čet in oskrbovanje, so bile povod za uporabljanje posebnih hidroavionov za transport ranjencev, ki jih je treba nujno operirati. Ta letala se dvignejo večkrat dnevno in ne odvažajo s polotoka samo nemških, temveč tudi sovjetskih ranjencev. To dejstvo pa ni oviralo sovjetskih letalcev, da ne bi napadli eno izmed teh letal, ki je letelo z več ranjenci nad enim izmed številnih jezer polotoka, napadalec pa so došli nemški letalski oddelki pognali v beg. Sanitetno letalo je bilo samo malo poškodovano.

S finskega bojišča

Helsinki, 18. julija d. Službeno finko poročilo javlja, da so finka letala zopet učinkovito podpirala operacije vojske na kopnem. Letala so bombardirala in obstrlevala sovražne železniške zveze, transporte, čete na umiku, avtomobilske kolone, taborišča in konvoje. S polnimi zadetki je bilo razdejanih mnoge železniške naprave. Več vlakov je bilo vrženih s tračnic, kolone so bile razpršene, avtomobili, vlaki in oklopna vozila zažgana. Boina letala so dosegla polne zadetke tudi na važne sovražne točke postojanke. Na dveh točkah je bila prekinjena železniška proga Murmansk-Leningrad.

Protiletalsko topništvo je uspešno branilo naselbine in oddelke vojske proti sovražnim letalskim napadom. V letalskih bitkah so finka letala skoro vedno dosegla zmago. Do 17. t. m. zjutraj so protiletalski topovi in lovski letala v dosedanjem poteku vojne sestrelila skupno 136 sovjetskih letal, mnogo drugih pa poškodovali. Samo 11 finskih letal so v tem času pogrešili.

Velik plen

Berlin, 18. jul. d. V naglem prodoru nemške vojske v smeri proti Leningradu je bila v nekem manjšem mestu deloma uničena, deloma pa ujeta vsa sovjetska posadka. Nemške čete so prodrle do mesta tako hitro, da so poleg več tisoč ujetnikov zaplenili tudi več lahkih poljskih havbic, mnogo protiletalskih topov, težkih baterij, 4000 konj in nad 100 tovornih avtomobilov. Sovjetske čete so na tem odseku izgubile 1000 vojakov, ki so padli na bojišču.

Na neki drugi točki je bilo v prodoru proti Leningradu ujetih 3000 sovjetskih vojakov. Zaplenjen je bil tudi en oklopni vlak. Med ujetniki je celoten ženski bataljon ter štiri čete komunistične mladine.

Madžarske čete v boju s sovjetskimi tanki

Budimpešta, 18. jul. d. Kakor naknadno javlja agencija MTI k včerajšnjemu madžarskemu vojnemu poročilu, so madžarske čete v Ukrajini v ostrih bojih s sovjetskimi oklopnimi oddelki. Sovjeti pošiljajo v boj velike oklopne formacije, hotele na ta način zmanjšati obseg madžarskega vdora. V bojih so utrpeli sovjetske čete hude izgube.

Krščevanje sovjetskih poganov

Budimpešta, 18. jul. s. MTI poroča, da je v Kolomeji mnogo sovjetskih ujetnikov, ki pripadajo večinoma mlajšim letnikom vojnih obveznikov, izrazilo željo, da bi bili krščeni. Sovjetski ujetniki so po večini pogani. Pozornost je zbudilo, da hočejo biti sedaj, ko so prišli iz rdečega pekla, enako kakor njihovi očetje, sprejeti v krog krščanskega sveta. V sredo so

madžarski duhovniki krstili 17 mladih ruskih ujetnikov.

Dopusti za slovaške vojake

Bratislava, 18. julija d. Slovaško vojno ministrstvo je dovolilo dopuste 1000 rezervistom slovaške vojske, ki se bore na ruskem bojišču.

Naloge političnih komisarjev v sovjetski vojski

Stockholm, 18. julija u. Po najnovejših poročilih je sovjetska vlada sklenila obnoviti v ruski vojski funkcijo političnih komisarjev, ki bodo dodeljeni vsakemu častniku, ki poveljuje kakemu vojaškemu oddelku, bodisi četi, polku ali armiji. To naredbo je včeraj zjutraj objavil moskovski radio. Ustanova političnih komisarjev je

Zopet letalska bitka nad Malto

Pet angleških letal sestreljenih — Živahno udejevanje letalstva v severni Afriki

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 18. julija naslednje 408. vojno poročilo:

V okolici Malte so naše letalske skupine izvajale ostre bitke s številno nadmočnimi sovražnimi silami lovskih letal. Pet angleških letal je bilo sestreljenih. Eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče.

V severni Afriki so italijansko-nemške letalske sile vnovič bombardirale baterije in utrjene postojanke v Tobruku ter so povzročile požare in eksplozije. Južno-zapadno od Sidi el Baranija so naše enice lovskih letal v nizkem poletu napadle motorizirana vozila in sovražne čete. V teku novega napada proti dvema lajdam, ki sta bili opaženi severno od Marše Lucha in ki sta bili omenjeni že v včerajšnjem vojnem poročilu, so bombniki osi potopili preostali drugi parnik, nemška lovška letala pa so med tem napadla sovražni letalski oddelke, ki je skušal čititi transporte, in so sestrelila 5 angleških letal

Boji v zraku

Berlin, 18. jul. s. Nemško bojno letalo, ki je bilo na izvidniškem poletu na lenin-grajskem področju, je po informacijah DNB bombardiralo rusko radijsko oddajo, niso pa bili opaženi v nekem gozdu. Cim je letalo opazilo velike oddajne antene, se je pognalo sredi med nje in je na postajne objekte odvrlo vse svoje bombe. V gozdu so nastali veliki požari. Nekaj stavb je bilo razdejanih.

Poškodovana sovjetska križarka

Berlin, 18. julija d. Nemški brzi bojni čolni so te dni na Vzhodnem morju s torpedi močno poškodovali sovjetsko torpedno križarko »Taškent«. Križarka »Taškent« je bila zgrajena l. 1937 ter ima 2800 ton. Oborožena je s 6 topovi po 13,5 cm, 5 protiletalskimi topovi in 9 torpednimi cevmi. Zanimivo je, da je bila križarka »Taškent« do lani na Črnem morju, potem pa so jo po prekopih prepeljali pred nekaj meseci na Vzhodno morje.

Nemški tisk o položaju

Berlin, 18. jul. s. Nemški tisk razpravlja o naglih rezultatih vojne kampanje na vzhodu in pravi, da sedaj celo sovjetski zavezniki priznavajo kritičen položaj sovjetske vojske. »12-Uhr-Blatt« piše: Medtem ko so na zapadu nemške divizije v 45 dneh prehodile 230 km, da so prišle do morskega rokavž Somme, znaša danes prodor nemških divizij na sovjetsko ozemlje v 22 dneh nad 530 km, čeprav so ceste v skrajno slabem stanju in čeprav morajo to pot nemški vojaki premagati neštete težave.

List poudarja, da sovjetski listi nikoli ne navajajo nobenega kraja ter se omejujejo le na severni, severnojužni in osrednji odsek. Zanimivo je ustanova političnih komisarjev v rdeči vojski, ki imajo nalogo streljati v hrbet omahljivih vojakov. Celo

Nemško vojno poročilo

Uspešni boji na vzhodu — Hudi letalski napadi na Anglijo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 18. jul. Vrhovno vojno poveljstvo je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Ogromne bojne akcije na vzhodni fronti potekajo na vseh odsekih v našo korist. V boju proti Angliji je letalstvo zadnje noč z močnimi silami ponovno bombardiralo skladišča, žitne silose, oljarne in druge v preskrbovalni luki Hullu. Nastali so veliki požari in hude eksplozije. Druga bojna letala so potopila pred angleško vzhodno obalo 3.000-tonski tovorni parnik, poškodovala dve nadaljnji veliki trgovski ladji ter napadla z dobrim učinkom letališče v Midlandsu.

Pred severnoafriško obalo so potopila

bila odpravljena skoro popolnoma v začetku tekočega leta. Takrat se je smatralo, da je dvotirni sistem na poveljniškem mestu škodljiv udarnosti vojske in da se mora na vsak način odpraviti gorostasnost, po kateri je politični komisar lahko razveljavil odredbe, povelja in ukrepe vojaškega poveljnika. Kakor vse kaže, se je sedaj pokazala pereča potreba političnih komisarjev, ki bodo morali po besedilu novega odloka »nadzorovati« izvrševanje povelj vrhovnega poveljništva ter mu javljati generale, ki niso poslušni poveljem ter ne vrše svoje dolžnosti kakor treba, bodriti vojake na boj ter z neizprosno strogostjo nastopati proti malodušju.

Razen tega obvestila je moskovski radio dal ponovno navodilo sovjetskim vojskam za uničevanje vseh dobrin na tistem ozemlju, ki ga je treba pod silo razmer odstopiti sovražniku.

Radio Moskva je v tem smislu naložil vsem vojakom in civilistom strogo dolžnost, da morajo porušiti zlasti vse mostove, uničiti vsa vojaška skladišča ter zlasti zaloge goriva. »Napravite tako kakor v Baltiškem portu, kjer so finske čete našle le praznoto, razvaline in glad.« S tem je sovjetska vlada priznala, da so finske čete zasedle to važno oporišče v Estoniji, česar prej nikoli ni javila v svojih poročilih.

Zakaj se Anglija bojuje?

Britanska propaganda je dobila nalogo od g. Duff Coopera, da povelečuje oborožene sile boljševisma, posebno pa še dopove svetu, da ni bilo tako lahko zavzeti utrdb tako zvane Stalinove črte.

Če gre za barvanje laži, se Velika Britanija kaže kot mojstrovka. Vsi mikrofoni britanske propagande so vrgli v svet radostno novico: Sovjetska Rusija, domovina boljševisma, zemlja komunističnega raja, bi mogla rešiti in bi rešila usodo britanskega cesarstva. Mednarodno judovstvo je kovalo železo, dokler je bilo še toplo. Zgrabilo je priložnost, uspelo mu je scementirati britansko plutokracijo z boljševisko Moskvo. Anglija zares ni mogla drugače, ker se danes ne bori več za nekdanjo slavna načela britanske svobode, britanske civilizacije in britanske pravice, ona se danes vojskuje — to je izjavil Churchill in potem še drugi — ne da živi, ampak le še, da preživi. Prav tako. Ona bi rada korakala čez mrtvo telo celokupne Evrope, le da bi lahko še nesla po svetu baklo svoje nadoblasti, ki je na tem, da ugasne. Kaj je za Anglijo življenje enega celega naroda napram dobrobiti angleškega naroda? Nič, manj kot nič! Kaj bi pomenjalo za Anglijo, če bi cela Evropa postala brezkončna neobjudena puščava, če bi evropski narodi morali plačati s svojim življenjem, s svojo častjo, s svojo dušo nadaljevanje svobode, pravice in predrznosti Britanije? Nič, manj kot nič! Anglija gleda le en cilj: ohraniti neokrnjene lastne svetovne postojanke; da bi dosegla ta smoter, je ne more nič brzdati. Anglija misli izključno na svojo lastno zadevo, in angleška zadeva je, ohraniti na vrhuncu nadoblast nad narodi, ki bi morali še dalje, kot so živeli v prošlosti, živeti v nemogočem stanju pod škornjem srditega Albijona.

Da bi dosegla to svrhu, je Anglija sprva rabila svojo večstoletno taktiko: laž, prevaro, hinavstvo, predrznost, ošabnost. Suvala je narode v vojno, dajoc jim jamstvo proti nepostoječi dozdveni grožnji Italije in Nemčije, ki predstavljata nosilce reda. Angleški plutokrati so razumeli, seveda prekasno, da evropski narodi enostavno niso bili več v stanju, še dalje služiti izključno britanskim koristim na rovaš lastnih koristi. Evropski narodi niso mogli več živeti v suženjstvu, niso mogli več prenašati, da je Anglija hkrati kazala sladkor in sikala z bičem. Britanski plutokrati so vedno imeli za pravično ono načelo, po katerem je treba zdobiti nevarno silo še ko nastaja; ko so torej opazili, da prihaja dan, ko bodo poklicani pred sodnjo, da bi povrnili nepošteno dobit, so sklenili napasti Nemčijo in še Italijo. Ali ni takrat London kričal in razgrajal v vseh jezikih in na vseh valovih, da se Anglija bori za pravico in blagor narodov? Toda za kakšno pravico se je vojskovala Anglija, katerim narodom je Anglija mislila prinesiti blagor novega življenja?

Kadar so člani Dolnjega doma zahtevali od britanske vlade pojasnilo, so odgovorni vodje vsakikrat odgovarjali z navadnimi frazami in z isto pesmico: »Borimo se za britansko svobodo in za britansko pravico!« Toda časi so se vse bolj omračili. Anglijo so odrezali od Evrope, ostala je sama in klicala ameriškega bratranca, naj jo podpira in ji pomaga; takrat je padla črna krinka raz britanskega obraza in vse je postalo jasno: Anglija je name-ravala podvreči Evropo pod jarem svoje predrzne sile. Anglija se je zvezala s komunizmom, da bi Evropo pretvorila v brezoblično, brezdušno telo. Zveza angleške plutokracije in boljševiske Moskve je bila kar najbolj nesrečna za zaveznike, kar najbolj srečna pa za čisto in bistro pojasnitev raznih nasprotnih postojank in mednarodnega položaja. Na ta način so narodi sprevideli, česa je sposobna britanska plutokracija, le da bi rešila svoje cesarske postojanke. Kadar ni mogla več rabiti zastarelega in otoplega orožja laži, se je Anglija rešila na poslednje sredstvo in pokazala, kaj premore na polju hudobije.

Tako je nastala vojno-politična zveza plutokratske Britanije z brezbožniško Moskvo. Mi ne trdimo, da smo čudodelci. Pričakujemo samo, da prihodnost preskrbi svetovnemu javnemu mnenju nove svetle dokaze, ki naj povedo nam in človeštvu, do kakšne podlosti lahko prispe britanski kupčjski duh. Onega dne bo konec života-renja pod pretnjami britanske plutokracije in boljševisma, in začetek novega življenjskega reda na temeljih pravice in svobode za vse.

Nogarič

Obnovite naročnino!

Nova japonska vlada

Knez Konoje je sestavil svojo tretjo vlado

Tokio, 18. jul. (Domej.) Princ Konoje je dopoldne končal konvencije z različnimi političnimi osebnostmi ter odšel nato na cesarski dvor, kjer je predložil mikado listo članov svojega novega kabineta v odobritev.

Clane nove vlade bo mikado najbrže drevi zaprisegel.

Sestava nove vlade

Tokio, 18. jul. d. Popoldne je bila objavljena sestava nove vlade kneza Konoje. Vlada je sestavljena takole:

min. predsednik in pravosodni minister: knez Konoje,

zunanj minister: admiral Teširo Tojo-da, dosedanj minister za trgovino in industrijo,

notranji minister: Haramiči Tanake,

finančni minister: Ogura,

vojni minister: general Tojo,

mornariški minister: admiral Oikava,

minister za prosveto: Hašida,

minister za kmetijstvo: Hirota Ito,

minister za trgovino in industrijo: Takoi,

minister za promet: Murata,

minister za socialno politiko: Toisumi,

ministri brez portfelja: dosedanj notranji minister baron Hiranuma, dosedanj minister general Janagawa in general Siguki.

Konzultacije kneza Konoje

Tokio, 18. jul. ir. Knez Konoje je snoči dalje časa konferiral z vojnimi ministrom generalom Tojo in mornariškim ministrom admiralom Oikavo. Ta dva sta pozneje prisostvovala še konferenci, ki so se je udeležili šefi posameznih oddelkov vojnega in mornariškega ministrstva. Nato je bila objavljena poluradna izjava, ki pravi, da je bil med predstavniki vojske in mornarice ter min. predsednikom knezom Konojem dosežen popoln sporazum v smislu, da naj se sestavi nova močnejša vlada, ki bo nadaljevala sedanjo politično smer. Agencija Domej ugotavlja v svojem poročilu, da knez Konoje nima namena spremeniti politične smeri, ki jo je doslej zasledovala japonska vlada.

Tokio, 18. jul. (Domej.) Knez Konoje je davi (po lokalnem času) pričel konzultacije za sestavo svojega tretjega kabineta. Pogajanja so ugodno potekala in so splošno pričakovali, da bo nova Konojeva vlada sestavljena še dopoldne ter da jo bo mikado še danes potrdil. Ob 11.10 lokalnega časa je princ Konoje sprejel admiral Tojo, ki je bil trgovinski minister v odstopišnem kabinetu. Admiral Tojo je ostal pri princu Konoju do 11.45. Pred njim je knez Konoje sprejel še viceadmirala Seizo Sakonyia, predsednika petrolejske družbe v severnem Sahalinu (na ruskem delu otoka Sahalina). Po konferenci s Konojem je Sakonyi odšel k admiralu Oikavi, mornariškemu ministru v odstopišnem kabinetu, s katerim je imel daljšo konferenco.

Tokio, 18. jul. (Domej.) Vsi japonski listi sodojo, da je bil glavni predmet upoštevanja pri sestavi novega japonskega kabineta izbira novega zunanjega ministra. Vsi listi poudarjajo soglasno, da potrebuje Japonska danes bolj ko kdaj prej modre in odločne politike, ako hoče obvladati sedanji težavni mednarodni položaj.

»Miyako« objavljala informacije, po ka-

Rooseveltova posvetovanja o položaju na Daljnem vzhodu

z vodilnimi zastopniki ameriške mornarice

Washington, 18. julija d. Snoči je imel predsednik Roosevelt konferenco s podtajnikom v zunanjem ministrstvu Sumnerjem Wellesom. Na konferenci so obravnavali v prvi vrsti zadnje dogodke na Japonskem v zvezi z ostavko Konojeve vlade. Po tej konferenci je imel Roosevelt razgovor s svojimi mornariškimi svetovalci. Razgovora so se poleg mornariškega ministra Knoxa udeležili tudi šef oddelka za operacije ameriške zvezne mornarice admiral Stark, komandant ameriškega atlantskega brodograjskega King in sekretarji šef Turner. V poučenih washingtonskih krogih sodojo, da so tudi na tem sestanku v prvi vrsti obravnavali položaj na Daljnem vzhodu. Kako uradno pojasnilo o obh. sestankih ni bilo objavljeno.

Nazadovanje izvoza ameriških letal

Washington, 18. jul. ir. Trgovsko ministrstvo objavlja, da je bil izvoz letal iz Zedinjenih držav v maju za 20 odstotkov manjši nego v aprilu.

Washington, 18. jul. d. Iz statistike, ki je bila snoči objavljena v ameriškem trgovinskem ministrstvu, je razvidno, da izvoz ameriških letal v inozemstvo zadnji čas nazaduje. Tako n. pr. se je zmanjšal v mesecu maju izvoz za petino napram izvozu v aprilu letošnjega leta.

Amerika ne bo več dobavljala petrolejskih ladij

New York, 18. julija d. Kakor poroča list »New York Commerce« so nastale resne težave za dobavo nadaljnjega trgovinskega brodograjskega Veliki Britaniji. Tako na pr. se je zvezni urad za koordinacijo petrolejske industrije izrečno izjavil proti temu, da bi Zedinjene države odstopile Veliki Britaniji še kako nadaljnjo ladjo za prevažanje petroleja. Urad navaja, da morajo Zedinjene države sedaj sebi zagotoviti potrebne zaloge petroleja ter da bodo v ta namen potrebovale vse razpoložljive prevozne brodoge, tako da Velika Britanija v bodoče z ameriški tankovskimi ladjami ne more več računati.

Stavka v ladjedelnih

New York, 18. julija d. Kakor poroča agencija Associated Press iz Galvestona v državi Teksas, je v tamkajšnjih ladjedelnih pričel stavkati ves nočni posad strokovnega ladstva, zaposlen pri popraviljanju ladij na račun ameriškega mornariškega ministrstva. V teh ladjedelnih so popravljali tudi italijanske trgovske ladje »Colorado«, ki jo je ameriška vlada zaplenila. Ladjedelnice zaposlujejo 1500 delavcev.

Odpor v Egiptu proti angleški nadoblasti

Ankara, 18. julija d. Na včerajšnji seji egiptskega parlamenta je ministrski predsednik Sirti paša izjavil, da je egiptska vlada poslala vladama Nemčije in Italije protestne note zaradi bombardiranja egiptskih mest. Proti tej izjavi ministrskega predsednika je vodstvo vladistične stranke protestiralo. V protestu je rečeno, da egiptska vlada ni ustvarila potrebnih moralnih pogojev za upravičenost takih protestnih not, ker je sama brez ugovora izročila ves Egipt pod britansko vojaško upravo ter na ta način napravila iz Egipta izhodiščno ozemlje za akcije britanske mornarice.

Ankara, 18. julija d. Na včerajšnji seji egiptskega senata je prišlo do ostre debate v razpravi o vlogi in nalogah, ki so bile dodeljene angleškemu emisarju Oliverju Lytletonu v Egiptu. Več egiptskih senatorjev se je postavilo na stališče, da navzočnost Lytletona v Egiptu nikakor ni v skladu s suverenostjo dežele. Ministrski predsednik Sirti paša je skušal nastala nesoglasja poravnati z izjavo, da sam osebno smatra, da Lytletonov položaj v Egiptu nikakor ni v nasprotju z egiptsko suverenostjo.

Ameriški zastopnik na seji angleške vlade

Stockholm, 18. julija d. Kakor javlja angleški radio, je včeraj ameriški zastopnik Hopkins kot prvi neangleški državljani prisostvoval seji Churchillovega vojnega kabineta. Na tej seji so obravnavali najbolj pereče probleme, katerih rešitve si Anglija obeta od pospešenja dobav ameriškega vojnega materiala. Hopkins je na seji podal poročilo o stanju ameriške vojne proizvodnje.

Sestanek diplomatskih zastopnikov v Königsbergu

Königsberg, 18. jul. (DNB.) Nemški zunanji minister Ribbentrop je včeraj povabil v Königsberg na sestanek predstavnikov tujih veleposlanstev, tiskovne referente, kulturne referente in predstavnike nemških misij v inozemstvu. Ob tej priliki je misljal, ki zastopajo veliko Nemčijo v inozemstvu podal obširen pregled o splošnem zunanjem političnem položaju, kakor tudi pregled o ciljih nemške zunanje politike. Dodatno je zunanji minister Ribbentrop podal tiskovnim in kulturnim referentom nemških inozemskih misij, katerih naloga je vzdrževati odnose s tiskom in radiom tujih držav, kakor tudi z njihovimi kulturnopolitičnimi ustanovami, smernice za izvrševanje njihovih nalog.

Pogoji za spravo Peruja in Ekvadorja

Buenos Aires, 18. jul. d. Kakor poročajo iz Lime, objavlja perujsko zunanje ministrstvo, da je perujska vlada sprejela predloge za posredovanje v sporu z Ekvadorjem, ki so jih postavile skupno Argentina, Brazilija in Zedinjene države. Ti predlogi vsebujejo naslednje točke:

1. Čete se umaknejo na vsako stran za 15 km od sedanje obmejne črte.
2. Letalom je prepovedano preleteti to ozemlje.
3. Vojaški atašeji posredujočih držav bodo sodelovali pri kontroli nad umikom čet z meje.
4. Peru in Ekvador podpišeta posebno meddržavno pogodbo o miru in prijateljstvu.

Nova kubanska vlada

Havana, 18. julija d. Predsednik kubanske republike Fulgencio Battista je ponovno povelil mesto predsednika nove kubanske vlade odstopišnemu min. predsedniku Saladrigu. Novi kabinet, ki ga je sestavil Saladriga, ima še deset drugih ministrov iz starega kabineta, dočim je bilo osem ministrskih stolic zasedenih z novimi osebnostmi.

Irška bo branila svojo nevtralnost

Dublin, 18. julija s. Ob sklepu zunanjepolitične razprave v irskem parlamentu je imel min. predsednik De Valera govor, v katerem je izjavil med drugim:

Ce bi nas kdo napadel, se bomo borili in bomo umrli za stvar, ki je gotovo pravična. To lahko trdim, pa naj bi bil kdor koli, ki bi nas napadel. To je naše stališče, ki smo ga zavzeli in to stališče ni divja.

Portugalska za varstvo svojih kolonij

Lizbona, 18. jul. d. S transportnim parnikom »Munsivo« je davi odpotoval nov kontingent portugalskih čet, namenjenih na Kapverdsko otočje.

Kakor poroča oficijozni »Diario da manha«, odpotuje v kratkem general Carmona na Azorske otoke, istočasno pa odpotuje posebna portugalska misija v Brazilijo. Vsa ta potovanja so namenjena ojačenju notranje kohezije portugalskega imperija.

Večji letalski boji na zapadu Bitka v zraku severno od Cherbourga

Stockholm, 18. jul. d. Kakor poročajo iz Londona, je nemško letalstvo preteklo noč zopet v velikem obsegu obnovilo svojo letalsko ofenzivo proti Veliki Britaniji. Kakor javlja angleški službeni komunik, so nemška letala posebno hudo napadla neko mesto v severnozgodnji Angliji, čegar ime pa doslej še ni bilo objavljeno. V mestu je bila povzročena velika gmočna škoda in so zažigale bombe zanelle mnogo požarov. Komunik pravi, da se je bati, da bo tudi število človeških žrtev precejšnje. Razen tega mesta so nemška letala bombardirala tudi še mnoge druge cilje na angleškem otočju. Tudi tu je bila povzročena znatna gmočna škoda. Britansko letalsko ministrstvo navaja, da so britanska letala preteklo noč zopet napadla razne objekte v zapadni Nemčiji.

Berlin, 18. jul. d. Na področju severno od francoske luke Cherbourg so se včeraj popoldne razvile ogorčene letalske borbe, ko so skušali britanski bombniki v močnem spremstvu lovskih letal prileteti nad ozemlje zasedene Francije. Kakor je bilo že včeraj javljeno z merodajnega nemškega mesta, je nemško protiletalsko topništvo sestrelilo en britanski bombnik vrste Bristol-Blenheim, nato pa so nemška lovska letala napadla sovražnikove letalske oddelke in so po ogorčenih borbah sestrelila še tri nadaljnja angleška letala vrste Spitfire, tako da so Angleži izgubili v teh borbah devet letal.

Berlin, 18. jul. v noči na petek so britanska letala preletela več krajev v zapadni Nemčiji ter metala rušilne in zažigalne bombe. Napadi so povzročili gmočno škodo ter prizadeli v prvi vrsti poskodbne na poslopih v stanovanjskih okrajih. Med civilnim prebivalstvom so napadi zahtevali več človeških žrtev.

Berlin, 18. jul. d. Sedaj so bili zbrani zaključni podatki o rezultatu nekvalificiranega napada angleškega letalstva na nizozemsko mesto Haag. Britanske bombe so v stanovanjskih okrajih ubile 33 ljudi, dočim je bilo 44 oseb lažje in težje ranjenih.

Svarilo generala Franca Ameriki

Amerika bi se z intervencijo v Evropi izpostavljala nevarnosti lastne katastrofe

Madrid, 18. jul. Ves španski tisk praznuje peto obletnico revolucije in poudarja, da se je Španija s svojimi »modrimi divizijami« že borila z orožjem proti svojemu večnemu nasprotniku komunizmu na strani osi, sedaj pa bdi nad svojimi notranjimi in zunanjimi sovražniki, vedno pripravljena braniti svobodo, svojo čast in svojo bodočnost. Snoči je bilo veliko zborovanje, na katerem so govorili razni govorniki, ki so poveljevali vladno delo za reorganizacijo dela.

Madrid, 18. jul. d. General Franco je imel včeraj veleposlomben govor, čegar glavna misel je bila, da je Španija odločena brez pridržka sodelovati z državami, v katerih rokah je danes usoda Evrope. General Franco je med drugim izjavil:

Usoda Španije je povezana z usodo Evrope. Ni nikakega dvoma o rezultatu sedanjih vojne. Usoda te vojne se že jasno razvija in je treba ugotoviti, da je bila prav v Španiji v tej vojni izvojevana prva bitka. Navzlic temu je bila politika nekaterih narodov taka, da bi utegnili prinesiti Evropi nove nesreče. Proti temu moramo

biti pripravljeni s tem, da nudimo svetu zgled naroda, ki je čvrsto odločen braniti svojo neodvisnost in svojo pravico. Nič ne bi bolj upravičen, kakor Španija, zakliče Ameriki, da Evropa ne goji prav nobenih ambicij napram Ameriki. Borba med obema celinama je nemogoča. Kvečjemu bi lahko prišlo do dolgotrajne pomorske borbe brez rezultata. Ameriška celina ne more intervenirati v Evropi, ne da bi se izpostavljala lastni katastrofi. Posredovanje kakor tretje države, ki bi hoteli vplivati na izid sedanje vojne bi zaradi tega pomenilo zločin in blaznost, na drugi strani pa bi dovedla blokado Evrope do ustavitve nove kontinentalne avtarkije, ki bi bila n. pr. popolnoma proti interesom Južne Amerike.

General Franco je svoj govor zaključil: V trenutku, ko se nemške armade bore za Evropo in ko se španska mladina pripravljajo skupno z državami osmi na boj za uničenje komunizma, na boj, ki ga krščanstvo že dolgo zahteva, ponovno izpovedujemo svojo vero v srečno usodo naše države, nad katero skrbno čuvata zrujeni armadi in Falanga.

Gospodarstvo

Načrt za gradnjo vodne zveze med Dunavom in Padom

V zadnjih desetletjih so v zapadnoevropskih državah zlasti v Nemčiji investirali znatne zneske za boljše izkoriščanje plovnih rek in za gradnjo kanalov med posameznimi rekami, ki omogočajo bistveno pocenitev prometa zlasti za blago, ki se prevaža v velikih količinah in ni pokvarljivo. Znano je, da je prevoz po vodi mnogo cenejši, kakor prevoz po železnici. Ze pred sedanjo vojno so pričeli graditi preko ozemlja Češkomoravskega protektorata plovni kanal, ki bo vezal Odru in Labo z Dunavom. Vodna zveza med Renom in Dunavom bo v doglednem času docela zgrajena. V zadnjem času se mnogo razpravlja tudi o načrtih za gradnjo vodne zveze med Renom in Sredozemskim morjem, ter med Dunavom in Sredozemskim morjem. Pred tedni smo poročali o švicarskih pripravah za gradnjo vodne zveze med Renom in Rono, ki bi šla od Basla po Renu do izliva reke Are, od tod po Ari skozi Bielsko in Neuchatelsko jezero do Zenevskega jezera s priključkom na Rono. S tem bi bila zgrajena zveza med Severnim morjem in Sredozemskim morjem.

Po vesteh iz Italije so pričeli na mero-dajnih mestih razpravljati o načrtu zveze med Dunavom in Padom. Načrt za tako vodno zvezo je bil napravljen že leta 1923. Glede na priključitev Ljubljanske pokrajine k Italiji bi bila izvedba tega načrta bistveno olajšana. Načrt predvideva zvezo od Pado do Soče in od Soče po posebnem prekopu preko Krasa do Save. Za zgraditev te vodne zveze bo treba regulirati obstoječe reke in graditi prekope v skupni dolžini 2050 km. Tudi Madžarska se zelo zanima za ta načrt, ki bi omogočil za 1000 km krajšo vodno zvezo od Budimpešte do Jadranskega morja. Glede na gradnjo vodne zveze med Dunavom in Odru ter Labo bi bila s tem ustvarjena tudi zveza Jadranskega morja z Baltičkim morjem, s čimer bi postala za marsikatero blago nepotrebna dolga pot okrog Španije in skozi Gibraltarsko ožino.

Gospodarske vesti

Grška dramma in lira. Grška vlada je te dni podala izjavo glede položaja grške drame, v kateri poudarja med drugim, da so nerazrešene vesti o razvrednotenju drame. Italijanska in nemška okupacijska oblastva so sporočila, da ne pride v poštev kakšno povišanje tečaja italijanske lire odnosno nemške marke nasproti drahmi. Tečaj drame je trdno povezan z italijansko in nemško valuto. Relacija nasproti liri je bila določena že ob koncu junija, in sicer tako, da predstavljajo 100 grških drahmov 1250 lire ali 2 albanske franka. Nadalje poročajo iz Aten, da bo grška vlada za kritje izrednih izdatkov v zvezi z gospodarsko obnovo najela notranje posojilo. Za olajšanje obnove bo spremenjen tudi grški davčni zakon v tem smislu, da bo olajšana uporaba denarnih sredstev za obnovitvena dela.

Iz trgovinskega registra. Pri Jugoslavenski banki d. d., Zagreb, podružnici v Ljubljani, je vpisana sprememba naziva tvrdke, ki se odslej glasi: Hrvatska zemaljska banka d. d., podružnica Ljubljana.

Občni zbori. Za sredo 30. julija je sklican 31. občni zbor Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani, ki bo med drugim sklepal o povračilu delničarjem iz kapitalnega rezervnega sklada. — Lani ustanovljena Delniška gradbena družba inž. Dukič & drug. d. d. v Ljubljani sklicuje za 2. avgust izredni občni zbor, na katerem se bo razpravljalo o poročilu upravnega sveta, o dosedanjem poslovanju in gospodarskem uspehu za prvo polletje poslovanja, o prevzemu inventarja od gradbenega podjetja inž. Dukič & drug. družbe z o. z., ki je v likvidaciji, in o nadomestnih volitvah v upravni svet in nadzorstvo. — Za 7. avgust je sklican 21. redni občni zbor Zdrružne gospodarske banke z običajnim dnevnim redom.

10-letnica nemške bančne krize. Nemški listi so se te dni spomnili 10-letnice izbruhu težke bančne krize v letu 1931. Kmalu po polomu avstrijske velebanke Kreditanstalt, ki je ustavila plačila 10. maja 1931, so pričeli Angleži, Francozi in Američani odpovedovati v Nemčiji kratkoročne kredite, kar je imelo za posledico, da je prišlo poleg Reichsbanke v hudo stisko vse nemško denarništvo. Nemčija je takrat v kratkem razdobju od 1. junija do 13. julija odplačala inozemstvu za 3 milijarde mark kratkoročnih kreditov. Kmalu pa je pričel tudi naval nemških vlagateljev na denarne zavode in 13. julija 1931 je morala zapreti svoje blagajne nemška velebanka Darmstädter und Nationalbank. Nemška vlada je takrat odredila začasno zaporo vseh bank. Medtem je Reichsbanka dala denarnim zavodom na razpolago ogromne kredite, da so lah-

ko znova pričeli izplačevati in kmalu je nastopilo med vlagatelji pomirjenje. Denarna kriza, ki se je pričela v Avstriji in Nemčiji, je nato zajela tudi Anglijo in 20. septembra istega leta je morala Anglija opustiti zlati standard. Po padcu angleškega funta je prišlo do vznemirjenja tudi v naših krajih in do bančne krize, ki ji je potem sledila zaščita denarnih zavodov. Od te krize se mnogi denarni zavodi še do danes niso opomogli.

Prebivalstvo Belgije. Belgijski statistični urad objavlja podatke o ljudskem številu, ki je bilo izvršeno 31. decembra 1940 v primeri s podatki za konec leta 1939. Ob koncu lanskega leta je imela Belgija 8 milijonov 298.674 prebivalcev, to je za 101.600 prebivalcev manj kakor pred enim letom. Manjše število prebivalcev je v zvezi z okolnostjo, da se mnogo beguncev ni vrnilo.

Iz ameriške avtomobilske industrije. Največji ameriški avtomobilski koncern General Motors je objavil podatke o poslovanju v prvem četrtletju. Pri naraslem številu delavcev na 299.000 (lani 248.000) se je kosmatih dobiček povečal za 50%, zaradi povečanih davkov pa se je čisti dobiček v tem četrtletju povečal le na 72,3 milijona dolarjev (lani 64,7). Večji promet je koncern dosegel pri manjši produkciji avtomobilov, in sicer predvsem v zvezi z vključitvijo avtomobilske industrije v oboroževalno produkcijo. Ameriški vojni minister je priporočil avtomobilskim tvornicam, naj se produkcija novega modela 1942, ki se je pravkar pričela, reducira na 30 do 40%. Notranji minister je tudi napovedal omejitve uporabe avtomobilov zaradi štednje z bencinom, ker nj na razpolago ladij za prevoz bencina. V tej zvezi objavljajo tudi končno bilanco družbe General Motors za lansko leto, ki izkazuje v primeri s prejšnjim letom povečanje prometa za 30% na 1795 milijonov dolarjev. Produkcija avtomobilov se je dvignila za 31% in je lani znašala 2.025.343 voz. Plače in medse so narasle na 492 milijonov (prej. leto 386), davki pa so se podvojili na 210 milijonov (108), tako da je čisti dobiček narasel le na 196 milijonov (prej. leto 183). V bilanci je knjižena udeležba pri nemški avtomobilski tvornici Opel, ki znaša nominalno 34,9 milijona mark od skupne delniške glavnice 60 milijonov mark.

Organizacija kreditnega zadrugištva na Spodnjem Stajerskem. Od velikih kreditnih zadrug, ki so organizirane po sistemu Schulze-Delitsch in jim je dovoljeno nadaljnje poslovanje, so bile te dni sprejele v celovsko zadrugno zvezo »Alpenländischer Genossenschaftsverband«, naslednje tri kreditne zadruge: Marihborski kreditni zavod, Hrnilnico in posojilno društvo v Celju in Ptujsko predjudno društvo.

Nemčija je uvedla tovarne vagona za 40 do 50 ton. Na določenih progah je Nemčija uvedla izredno velike tovarne vagona zlasti za prevoz premoga in kmetijskih proizvodov, ki so se izkazali kot zelo uporabni. Ti vagoni, s katerimi se lahko prevaža po 40 do 50 ton, zahtevajo posebno dobro zgrajene železniške proge. Nemška železnica uprava je v zadnjem času zaradi tega ojačila najvažnejše proge. V zadnjem času je stavila v promet že 14.000 takih velikih tovarnih vagonov. Preuredila je tudi naprave za nakladanje in razkladanje in poziva sedaj lastnike industrijskih tirov ob glavnih progah, naj poskrbe za ojačenje dotičnih tirov, da se bodo ti tiro lahko uporabljali za promet s temi velikimi vagoni.

Svetovna produkcija umetnih tekstilnih vlaken. Letno poročilo znane nemške družbe Vereinigte Glanzstoff Fabriken objavlja zanimive podatke o razvoju svetovne produkcije umetnih tekstilnih vlaken. V letu 1940 je znašala svetovna produkcija umetne svile 530 milijonov kilogramov in se je držala na višini prejšnjega leta. V Angliji, Nizozemski in na Japonskem je produkcija »sicer nazadovala na 40 milijonov kilogramov, v enakem obsegu pa se je povečala v Nemčiji, Italiji in Zedinjenih državah. Ponovno znatno povečanje pa je zabeleženo pri produkciji celulozne volne, ki je pričela tudi v državah, kjer je dovolj bombaža, izpovedati bombaž. Lani je bila produkcija celulozne volne prvokrat večja nego produkcija umetne svile in je dosegla 600 milijonov kilogramov. Če upoštevamo, da je znašala proizvodnja celulozne volne na vsem svetu v letu 1933 le 13 milijonov kilogramov, tedaj vidimo, kako si je ta nova surovina v 7 letih v naglem poletu pridobila tržišče. Zlasti je v zadnjih letih narasla proizvodnja v Nemčiji in Italiji. V Zedinjenih državah je produkcija celulozne volne nazvala obilici bombaža dosegla že 37 milijonov kilogramov (nasproti 24 milijonov v prejšnjem letu) in tudi v Angliji je narasla že na 30 milijonov kg.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Vrhovni poveljnik Kr. Karabinerjev Eksc. Remo Gambelli v Ljubljani

Ljubljana, 18. julija.

Včeraj ob 12. je prispel v Ljubljano vrhovni poveljnik Kr. Karabinerjev General Armijskega Zbora Remo Gambelli. Potoval bo po pokrajini in bo obiskal krajevna poveljstva Kr. Karabinerjev na zasadenem ozemlju.

Eksc. Gambelli, ki je med najslavnejših možmi naše vojske, spremljata na njegovem potovanju načelnik Staba vrhovnega poveljstva polkovnik Barengo in sta-

bu dodeljeni višji častnik podpolkovnik Schiavoni.

Na železniški postaji so uglednega generala sprejeli poveljnik Armijskega Zbora Eksc. Robotti, vice prefekt Bisia, major Cavallero kot zastopnik Visokega Komisarja. Poveljnik Divizije General Orlando, investitor, poveljnik Skupine Karabinerjev major Lombardi, poveljnik notranje čete kapetan Spadafora in komisar dr. Marchetti. Včeraj se je Eksc. Gambelli mudil v Ljubljani.

Brat, ponudi roko...

18. julija

Starinski obokani hrdnik učiteljske hiše v Franciskanski ulici je dan za dnem prepoln ljudi vseh slojev vseh starosti, obeh spolov. Klopi, na katerih bi se spočilo trudno telo, je premo, v pesek na dvorišču se upirajo sončni žarki, njih svetloba se odbija v hodnik prvega nadstropja, kjer dolga, gosta vrsta z vso potrpežljivostjo čaka, da pride na vrsto k ljudem, ki se zanimajo za njihovo tegobo. Ob dolgem hodniku je vse polno vrat, za temi vrati pa vse polno požrtvovalnih delavcev, ki na seznam pišejo dan za dnem pišejo vse tiste velike in majhne tegobe, ki jih dolge vrste nosijo s seboj. Pribežališče vseh tegob raznih ljudi je ta nizka, dolga hiša v ozki ulici v središču mesta. Čez njeno starinske obokane hodnike je napravilo v kratkem razdobju svojo nezgodno pot 6355 ljudi — 2602 moških, 2089 žensk in 1664 otrok — posameznikov, družin s številno dečo.

Za vsakega je bilo treba strehe, obleke, kruha, dela, za mnoge zdravniške nege. Za socialno pomoč priseljencev se je zganilo desetine rok in nog požrtvovalnih delavcev. K sreči je večina vstopila v svoj redni letni čas oddiha... Pa ta čas ne daje pravice za oddih, še dobro, da marsikateri s svojimi rokami še krepkeje zagrabijo za delo. Za neodoljivo delo: poskrbeti je treba za brata, ki je brez vsega.

Oddiha ni, še poglabljati se človek ne sme, ko se zazre v prepače, ki se odpirajo pred njegovimi očmi, pred brezmočnimi rokami. Sicer bi glava in roke odpovedale v zavesti, da se zlo ne da pregnati.

Srečno razdobje je, da človek brez prave strehe, obleke, obutve, hrane ne občuti tako strašno šče mraza. Sonce greje in s svetlimi žarki svetli v mračno, zaskrbljeno dušo.

V tem razdobju je skozi blagajne z združenimi silami vseh v počev prihajajočih

javnih ustanov in stanovskih organizacij, ki jih je s polnim razumevanjem, ne le moralno, ampak tudi gmotno podprl Visoki Komisarjat, steklo nad pol milijona lir v naravni in denarni vrednosti. Prenosišča, prehrana, oblačila, obutev.

Pa vsi ti viri bodo zalegli le do srede septembra, kakor zagotavljajo poučeni. Takrat pa bo tudi sonce prenehalo pošiljati v vsem svojem širokem bogastvu blagodejne tople žarke, mraz bo počasi začel izgovoriti svoje prste po bednih zemljanih, ki se z raznimi podporami zdaj potikajo iz gostoljubnega kota v kot. Pritisnil bo mraz in z njim nove, vse večje težave za oskrbo teh ljudi. Tudi streh bo manj, v šole in zavode bo spet navajala mlače s svojim brezskrbnim vikom in krikom. Nepreskrbljeni gostje se ji bodo morali umakniti iz svojih začasnih pribežališč.

Kam z njimi potem? Zdaj nekateri od teh, ki jim po mislih se gomazi nekaj delovnih sil, rijejo z lopato in krampom, razbijajo s kladivom pri cestnih delih na Dobrovi, v Iškem Vintgarju, pri Horjulu. Seniki so jih polni, če ni prostora ob kmotovem ognjišču, se kuha njih kosilo ob ciganskih ognjih peš in na kolesih se cibgajo za dobavo najnujnejših z vso skromnostjo odbranih živil. V Belo Krajino so odšli med ogljarje, zdaj črni ljudje, tisti, ki jim pravimo, da delajo »z uma bistrim mečem«. Najbolj »intelektualno« delo bo mogel urad za posredovanje dela nuditi intelektualcem zdaj ob popisu prebivalstva.

Potem bo prišla jesen, bližal se bo čas ko zastanejo tudi dela na prostem. Spet bo vse navajalo v mesto, na tiste starinske obokane hiše v Franciskanski ulici.

Če ne prej, se bratje vsaj tedaj spomnite na brata, ki je vsega potreben! Priskočite na pomoč, ponudite roko, delite z njim velikodušno!

Ivan Mrak o Gelč Jontesovi

V soboto zvečer ob pol 9. uri bo v dvorani Delavske zbornice literarni večer, na katerem bo Lita Potokarjeva brala izbor del mlade pisateljice.

Seznani sem se z njo že pred leti. Gelč je ena tistih naših ljudi, ki hira na pomankanju miljeja. Pri nas poznamo v splošnem le milje povprečnosti: zlikanih sukenj in očiščenih čevljev. Ali se docela prilagodiš, ali te pa večina potisne ob stran.

Gelč je trmoglav periferijski otrok, ki govori resnico ob vsakem času. S svojo svojevrstno in izredno prozo se je pojavila pred nekaj leti. Ker se ji je zdelo zamalo in je presamosvoja, ni niti enkrat zabrenkala na komodno »socialno struno«. Dasi vedno lačna in od življenja osušana kakor malokdo, je prepustila jadikovanje, solze in vse ostale prilastke naše tako imenovane socialne literature fantkom iz boljših hiš — sama je pa ostala groba, brezobzirna, resnična. Njeni motivi in njen slog — vse je svojevrstno in v naši literaturi enkratno. Nemogoče je že danes oceniti njen napor. Se bo razvijala? Bo zmagala?

Karla Bulovčeva: Gelč Jontesova

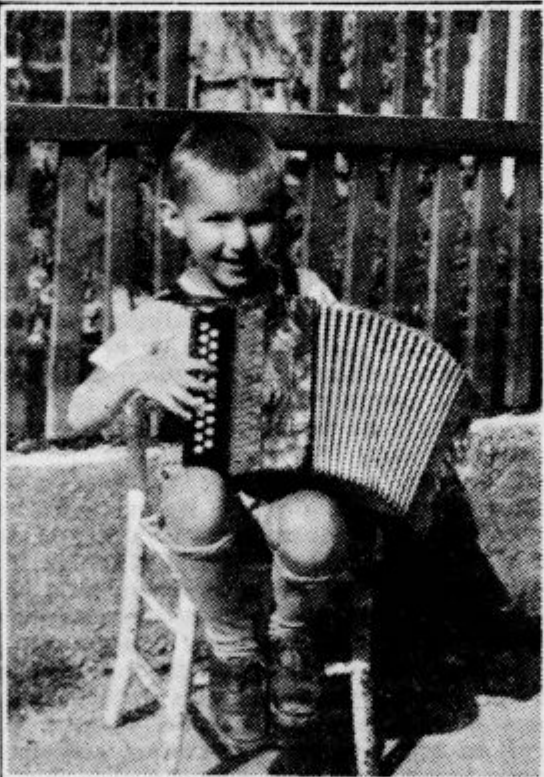
Važno je, da je za našo celoto pomembna. Njene daljše novele so bile tiskane že po vseh naših revijah. Največ v »Modri ptici«. Njeni krajši sestavki pa v »Jutru« in v »Slovencu«. Uvaževanje, ki bi ji v velikem središču omogočilo materialno udobno življenje, ji pri nas ne dovoljuje niti življenja.

Na koga naj apeliramo? Na vse, ki imajo še kosček kruha in zdravo pamet, ki imajo ljubezen in spoštovanje do močne, sočne slovenske besede.

Mali umetnik Drežče Goršič

Po prijazni mestni četrti Stan in dom se večkrat glasijo milo ubrani zvoki harmonike. Ljudje, ki so v tem kraju tuji, se zvedavo ozirajo okrog in zaman iščejo neznanega mojstra. Domačini pa vsi dobro vedo, da je to mali Drežče, ki je tako majhen, da se skoraj ves skriva za svojim miniaturnim glasbilo.

Drežče Goršič je bil rojen 9. novembra 1. 1935. Njegov oče je znani trgovec z mešanim blagom v Stanu in domu. Malček se je že od drugega leta dalje živo zanimal za glasbo, še posebno pa za harmoniko, in si jo je večkrat skušal napraviti iz papirja. Njegova teta ima pri Sv. Trojici

pri Velikih Laščah gostilno. Drežče pa je tam večkrat poslušal igranje starega invalida, ki je bil stalni nedeljski gost njegove gostilne. Takrat se je vnel za glasbo. Bogata znanja iz Amerike je opazila otrokovo zanimanje in mu je rekla: — Ti si pa moraš kupiti harmoniko!

— Maj si jo bom! — je možato odvrnil Drežče. — Ali imaš denar? je sledilo vprašanje. Malo je pomislil in se kaj kmalu izvil iz zadrege:

— Prihranil si ga bom...

Dobra gospa mu je darovala 500 din in mali Drežče je držal besedo. Na tej podlagi je začel štediti in vsak, še tako majhen znesek sta mu morala očka ali mamica zapisati. V dobrem letu si je prišedel potrebno vsoto in 13. septembra lanskega leta si je kupil harmoniko, malo otroško harmoniko... To je bil dogodek za malega umetnika. Njegova največja želja se je končno uresničila!

Mali Drežče še ne pozna not, uči se na posluh. Tudi pisati in brati ne; zna se pa podpisati. Teden dni po nabavi harmonike je že zaigral prvo pesmico »Čuk se je oženil...«. In potem je šlo dalje, kakor po olju. Večji del se jih je naučil sam, usmerjal pa ga je potujoči muzikant-invalid. V pol leta se je naučil nad 80 pesmi. Najrajši ima polke. Čim lepša in težja je pesem, tem bolje jo zaigra. Teden dni pred izbruhom vojne je z uspehom nastopil v Borovnici. Prireditelji so bili tako navdušeni, da so ga kar odpeljali s seboj, da je bila njegova skrbna mamica v velikih skrbeh... Zdjaj pridno gtedj za

boljšo harmoniko. Dosedanja mu je postala premajhna, ne po velikosti, temveč zaradi tega, ker nima poltonskih glasov. Rad bi imel veliko, kromatično. Z njo bi se postavil...

Skladatelj prof. Pavčič je dejal, da je mali Drežče res velik talent in da ima še veliko bodočnost. Od vsega početka se je razlikoval od drugih otrok. Je bolj mirne in tihe narave. Nekaj posebnega pa so njegove žive oči. V družbo drugih otrok se da le malokdaj zapeljati. Kadar ne

Izravnava plač in prejemkov

za osebe bivše jugoslovanske države in drugih javnih ustanov

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi Kr. uredbe z dne 2. junija 1941-XIX, št. 492, o zamenuvali valute bivše kraljevine Jugoslavije v Ljubljanski pokrajini,

na podlagi člena 3. Kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, o ustanovitvi Ljubljanske pokrajine,

glede na to, da se je začela zamenujati v italijanske lire dne 19. junija 1941-XIX in

ker smatra za potrebno upoštevati, da so se z omenjenim dnem spremenile v italijanske lire plače in drugi prejemki uradnikov in plačevancev bivše kraljevine Jugoslavije, ki služujejo pri raznih državnih uradih Ljubljanske pokrajine, in na-

igra, rajši sameva in premišljuje. Včasih spleza na kakšno visoko mesto, kjer ostane po cele ure miren in tih s svojimi mislimi. Zanima se tudi za stroje in splošno za tehniko.

Pred nedavnim je poslušal koncert železničarske godbe v Zvezdi. Na koncu vsakega komada je ves navdušen poskral. Ko se je vrnil domov, je dejal svoji materi:

— Mamica, same take so igrali, ki jih jaz znam... —mir.

meščencev vseh vrst pri upravnih raznih javnih ustanov, odreja:

1. Plače in drugi prejemki uradnikov in plačevancev prejšnjega režima, ki služujejo pri raznih državnih uradih Ljubljanske pokrajine, in nameščencev raznih vrst pri upravnih krajevnih ustanov se morajo likvidirati od 19. junija t. l. dalje v razmerju 38 lir za 100 dinarjev.

2. Prejemki, spremenjeni v italijanske lire v zgoraj navedenem razmerju, se morajo izplačati upravičencem dne 1. julija t. l., zaostanki pa, ki gredo prizadejim za razdobje od 19. do 30. junija t. l., se morajo izplačati čimprej, nikakor pa ne pozneje kot 1. avgusta t. l.

Ljubljana dne 26. junija 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Racioniranje jedilnih tolšč, sladkorja in mila

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svojih naredb z dne 18. junija 1941-XIX, št. 45 in 46, o dolžnosti prijave za zaloge življenjskih potrebščin in smatrajoč za umestno razširiti ureditev potrošnje na druge življenjske potrebščine, odreja:

Člen 1. Racionirajo se jedilne tolšče: mast, slanina, olje in surovo maslo, kakor tudi sladkor in enotno milo.

Mesečni obroki se določijo sproti.

Člen 2. Trgovci na drobno smejo oddajati racionirane potrebščine samo za ustrezni odrezek živilske nakaznice.

Člen 3. Živilske nakaznice porazdeljujejo občinski uradi.

Ustroj razdeljevanja se poverja Prehrambenemu zavodu Visokega komisarata.

Člen 4. Obroki ne gredo ne proizvajalcem ne tistim osebam, ki imajo po kate-

rem koli naslovu katero izmed racioniranih potrebščin.

Člen 5. Racioniranje masti, slanine, olja in sladkorja stopi v veljavo z dnem 16. julija 1941-XIX. Za razdobje do 31. julija 1941-XIX gre potrošnikom polovica količine, navedene na živilski nakaznici.

Kdaj stopi v veljavo racioniranje surovega masla in mila, se določi pozneje.

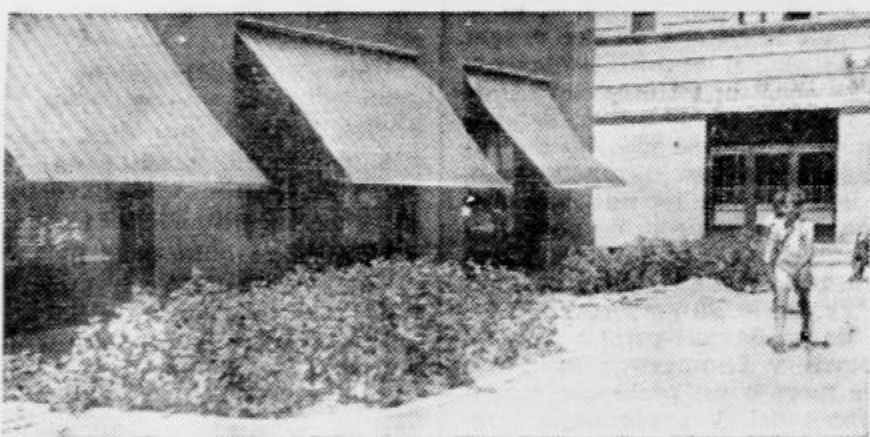
Člen 6. Kakor koli storjena ali poskušana prevara, da se prisrkbijo racionirane potrebščine, ki komu ne gredo ali da si jih prisrbi v višji meri, nego mu gredo, se kaznuje v denarju od 100 do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom od 15 dni do treh mesecev.

Člen 7. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

V Ljubljani, dne 15. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Lepotni učinek — s krompirjem

Ljubljana, 17. julija.

Sila kola lomi, pravi naš pregovor in za tem preprostim kmetiskim modrovanjem je sama resnica. Koliko pametnih zamisli, učinkovitih domislic in iznajdb je bilo porojenih v sili! Zgovoren dokaz prikazuje naša slika: kogar zanese pot po Tyrševi cesti onkraj prelaza, naj se pa sam prepriča, kako je v sili mogoče prav učinkovito združiti lepo s koristnim.

Tu je pred veliko hišo z mnogimi trgovskimi prostori velik prostor, ograjen z nizko, kamenito ograjo. V tem prostoru

je prejšnje čase zelenela travica, morda tudi nekaj cvetlic; zdaj pa se je po njem razraslo bohotnejše zelenje: krompir. Lepotni učinek teh okrasnih gredic s tem ni prav nič zmanjšan, pač pa je koristnost večja. Čez nekaj tednov bo lastnik nakopal vrečo krompirja, tega najizdatnejšega živila današnjih dni. Dober zgled na Tyrševi cesti utegne prihodnjici najti še več posnemalcev.

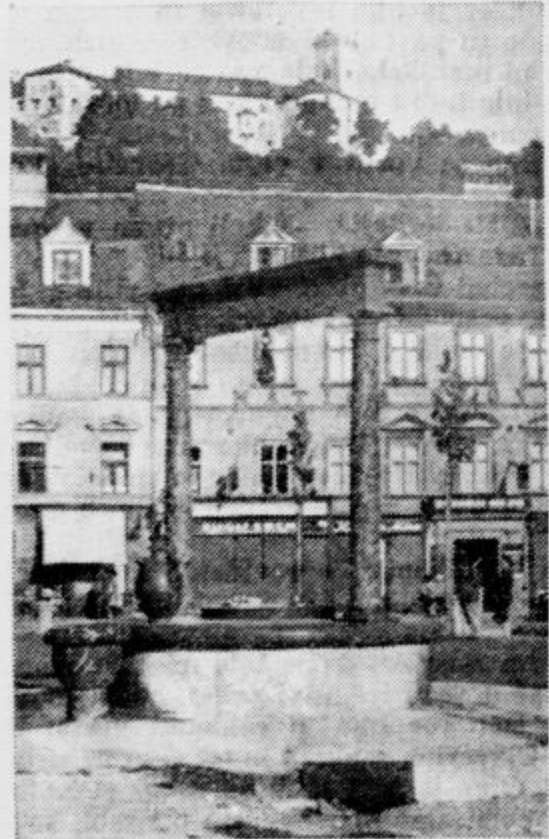
Ko pride čas, pa bomo krompir spet zamenjali z rožami in veselji pojasnjevali svojemu naraščanju: glej, svoje dni so na teh gredicah pridelovali krompir...

Vodnjak v Zvezdi

Ljubljana, 18. julija.

Svoje dni, ko Zvezda še ni bila preurejena, je stal na spodnjem delu drevoreda železen vodnjak s privezanim pločevinasto posodo za poslugu žejnim mimoidočim. Ta vodnjak seveda ni bil namenjen za okras Zvezdi. Bil je iz litega železa, podoben hidrantu. Iz njega pa je tekla mrzla voda in žejni so radi pili iz z verigo privezane posode, čeprav taka posluga ni bila v skladu niti s preprostim higienskimi nazori in zahtevami.

Ko so lani Zvezdo preurejali, na istem prostoru naleteli na star, dobro ohranjen vodnjak s prav dobro pitno vodo.

Novi vodnjak v Zvezdi

Deček si gasi žejo pri vru

kamenita stebriča s preklado in škrlpeem, po vzorcu starinskih vodnjakov. Sprejaj stoji kamenita posoda v obliki vrča z nastavkom iz katerega stalno teče curek vode v kamenit odtok. Curek je tako speljan, da je mogoče piti tudi brez kozarca. Voda je napeljana iz vodovoda, po potrebi pa jo bo mogoče zajemati kar iz globokega vodnjaka.

Naprava, po načrtu inž. arh. Borisa Kobeta izdelana, ni le primeren okras trgu, temveč tudi koristnega pomena. Na Kongresnem trgu oziroma v Zvezdi se pogosto zbera večje množice, ki jim bo za gašenje žeje na razpolago novi vodnjak. Na trg ali v njegovo neposredno bližino pa spada še javno stranišče. Prav bi bilo, da bi na to pomislili že takrat, ko so staro, nehygienično in zanemarjeno hišico podarili.

SPORT

Glas s Spodnje štajerske

Graška »Tagespost« objavlja naslednji dopis iz Maribora, ki ga ponatiskujemo tudi za naše čitatelje:

Okrožni sportni vodja Hönl, ki je bil imenovan za sportnega poverjenika na Spodnjem Štajerskem, je dal zastopniku omenjenega graškega dnevnika daljšo izjavo o bodočem razvoju sporta na Spodnjem Štajerskem in dejal med drugim:

»Spodnja Štajerska je v sportnem življenju Štajerske že svojočasno imela zelo vidno vlogo. V Mariboru je vzdrževali sportni klub Rapid živahne sportne odnose z raznimi društvi domačega okrožja, lahkoatleti iz Celja so imeli odlične predstavnike v svojih vrstah in tudi v Ptuj so mnogo gojili sport. Danes spada sport v delovno področje ljudske vzgoje štajerskega Heimabunda, ki je prevzel vzgojo in združenje zavednega prebivalstva. Sport ima nalogo telesne vzgoje in od tod izvirajo tudi vsa navodila in vsi načrti zanj. Izvršilni organi za to so sportna združenja, ki so bila ustanovljena v Mariboru, Celju in Ptuj, bodo pa ustanovljena tudi po drugih krajih.

Ta sportna združenja so samostojna, v strokovnem pogledu in glede discipline pa so podrejena Heimabundu. V njihovo pristojnost spada osnovna vzgoja kakor tudi priprava za vrhunske uspehe v smislu narodno socialističnega svetovnega nazora. Združenja gojijo vse sportne panoge, po možnosti tudi takšne za tekmovalno. V vsakem takem združenju so glavni faktorji vodja, sportni vodja, upravni vodja in sportni zdravnik. Vsak član Heimabunda je lahko tudi član sportnega združenja, kajti razen aktivne članstva imajo tudi pasivno.

Ta rešitev se lahko smatra kot zelo posrečena, ker izključuje vsako razkosanje moči na telesno vzgojnem polju. S tem osredotočenjem je dano jamstvo, da se bo tamkaj začel razvoj, ki bo kmalu dohitel onega v drugih okrožjih ter se bo priključil tradiciji zadnjega velikega telovadnega nastopa v Radgoni, ki se je moral nanagoloma zaključiti na dan 23. junija 1914, ko je bil umorjen avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Veliko navdušenje in dober material na Spodnjem Štajerskem, kjer je tudi več odličnih sportnih prostorov, dajejo upati na dragocen priradek pri uspeših telesne vzgoje na Spodnjem Štajerskem, ki bodo v bodoče gotovo še zmerom boljše.

Med mednarodnimi nogometnimi tekmami bo menda zdaj prva na vrsti ona med Finsko in Nemčijo, ki je bila določena za 4. t. m., pa so jo zaradi vojnih dogodkov v neposredni bližini preložili na prihodnji mesec Nemška zveza je sporazumna s tem, da naj bi bila ta tekma 31. avgusta v Helsinkih. Dva tedna pozneje, na dan 14. septembra, pa bodo Nemci odigrali še eno mednarodno tekmo, in sicer v stadionu v Stockholmu proti Švedski.

Spite stoje!

Tako se glasi najnovejša navodila, ki ga je čikaški zdravnik dr. Winston Robertson vrgel med svoje številne paciente. Spanje v stoječem stanju je po njegovi sodbi najboljše zdravlilo za vse bolezni, ki jih pu-

Rimsko poletje, 1941

Italijansko poletje 1941. ne vabi z »dolce far niente«, piše korespondent »Kölnische Zeitung« v svojem listu. Nasprotno, vse delo se vrši v pospešenem ritmu. Poletje je, tako menijo, najboljši čas priprave na zimo; treba ga je torej temu primerno izrabiti.

Prišlo je čez noč, če sodimo z rimskim merilom. Pomlad je bila hladna, muhasta in deževna. V začetku junija je nastopila vročina, toda ne suha vročina, marveč vlažno ozračje, ki zahteva od človeškega organizma velike odpornosti. Prevladuje široko, toplo, vlažno veter. Rimljan si zna tudi v tem položaju pomagati. To stori tem rajši, ker se zaveda, da polja v takšnem vremenu krasno zorijo. In tako se dogaja, da napravljajo prestolnica Italije navzlic vojni in nenavadno težkim klimatičnim razmeram vtis mesta, ki je v naponu svojih sil, ki se dobro drži ter izenačuje vse tegobe časa.

Dva zunanja znaka sta, ki obeležujeta začetek rimskega poletja. Prva je bela obleka cestnih stražnikov, druga so koncerti na prostem v Maksencijevi baziliki ob vznožju Palatina tik Vie dell'Impero. Kakor plapolajoče zastavice se zdijo

stražniki iz daljave, kadar urejajo promet pod svinčnim nebom. S svojimi tropskimi klobuki vztrajajo cele ure na mestu v vročini, ki omamlja človeka. V majhnih skupinah stoje tudi pred rdečkasto baziliko, kadar se začne koncerti v poznih popoldanskih urah. Rahlo oblečene ženske in moški v svetlih jopičih in slaminah se približujejo visoki zgradbi, pred katero stoje v sredini lovorjeva drevesa in delajo senco. Na programu so Beethoven, Strauss, Sibelius. Množica nemo poslušala. Časih se pomeša med muziciranje ščebetanje lastovk, ki krožijo nad mestom, časih poseže vmes tudi glas navčar iz kakšnega bližnjega kapucinskega samostana.

Takšno je rimsko poletje. Staro, na spomin bogato svetovno mesto in narava mu dajejo obeležje. Vse to se meša kakor elegične paradoksije v D'Annunzijeve pesmi. Toda so še drugi znaki, ki pričajo, da se je sezija spremenila. Kraljevska opera je zaprta. Zato nastopa Ljudska opera s premično streho pod milim nebom. Kinematografi se praznijo. Tem živahnemu vrvenju pa vlada pri čolnih ob Tiberi.

Dela v Rimu se nadaljujejo. Glavni kolodvor zidajo dalje, prostor za svetovno razstavo izpopolnjujejo. Podzemna železnica, ki veže ogromna polja pri Ostiji od Koloseja do Rima, rase pod rjavo zemljo Kampanje. In kdor se zapelje skozi predmestja na kmete, vidi povsod marljive roke na delu. Mladostniki pomagajo pri poljskih opravilih, saj gre za to, da se v prvi vrsti zagotovi žetev. Povrtnino, sadje in zrnja spravljajo v skladišča. To je namreč poglavitna naloga letošnjega poletja: dobro spraviti vse pridelke. »Italia rurale«, kmečka Italija je v tej smeri povsod na dani. Preskrbi se umikajo vsa druga vprašanja. In to ni tako samo v Rimu, v rimski Kampanji, povsod v Italiji je enako. Bije se »bitka za žito«. In če se pri tem izraža neko veselje, je to samo zategadelj, ker so vsi pripravljeni, da je boginja Cerera bila letos navzlic neprijetnemu spomladnemu vremenu bila darežljiva. Kakor svetli simboli njene rodovitnosti se kažejo na rimskih ulicah vozički zelenjave, ki pričajo o marljivosti pridelnih kmečkih rok. Vse to navdaja človeka z zaupanjem, ki odgovarja vedremu soncu Lacije.

Duce na obisku

pri ranjenih v bolnišnici v Bariju

Smolensk in Kišinev

V kratkem časovnem presledku so nam vojne vesti prinesle sporočilo, da sta padli dve važni mesti: nemška vojska je vkorakala v Smolensk, rumunske čete pa so zavzele Kišinev.

Smolensk je glavno mesto istoimenske ruske gubernije in od l. 1929. glavno mesto ruskega zapadnega ozemlja na obeh bregovih Dnjepra. Tu je železniško vozlišče med Varšavo in Moskvo in važno pristanišče za ladijski promet po Dnjepru. Na levem bregu stoji še nekateri ostanki zidu, ki je tvoril nekoč utrjen mestni pas.

Smolensk je mesto kakšnih 80 tisoč prebivalcev ter hrani važne zgodovinske spominke, posebno na Napoleonov nesrečni pohod proti Moskvi 1812. Tu je več muzejev, galerij, od l. 1918. tudi univerza z okoli 2000 študenti. Mesto slovi po svoji keramični industriji, železolivarnih in bakrarnah, opekarnah ter lesni industriji. Hkrati je Smolensk eno najstarejših ruskih mest sploh.

Kišinev je glavno mesto Besarabije ter ima 133 tisoč prebivalcev. V njem živijo Rusi, Ukrajinci, Rumuni, Židje ter nekaj Nemcev. Leži ob Byku, pritoku

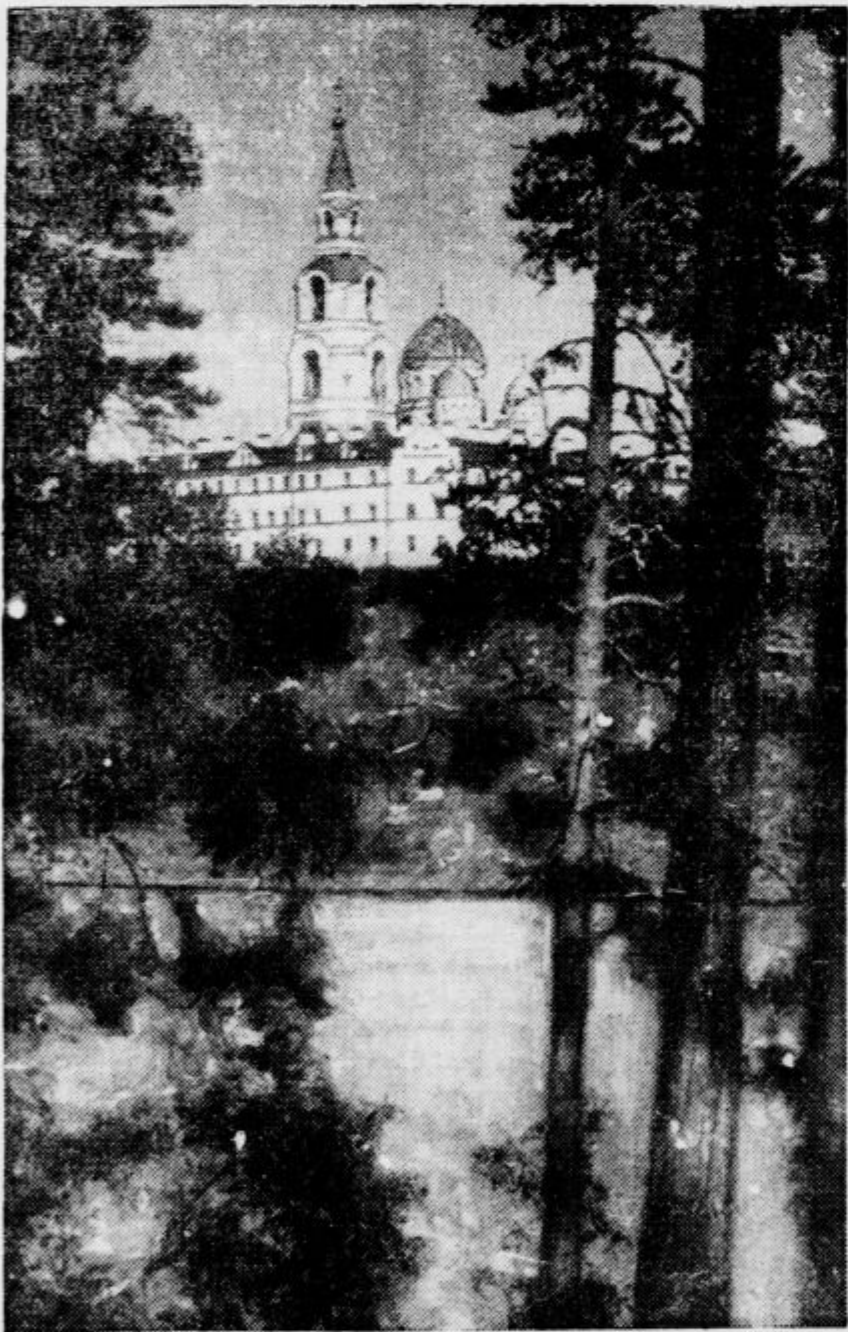
Dnjestra ter ob železniški progi Bender - Jassy.

Mesto je precej moderno s pravilnimi ulicami, ki se sekajo v pravem kotu ter slovi posebno po svojih cerkvah s čebulastimi stolpi. Našteli so jih 23. Kot trgovsko mesto je Kišinev zelo živahno ter ima nekaj industrije, ki predeluje kmečke pridelke. Rumuni ga imenujejo Chisinau.

Sapnik in sončenje

Ljudje svetlih las in malo pigmentirane, prosojne kože radi zbole zaradi pretiranega sončenja na vnetju sapnika. Vzrok je ta, da se pod vplivom ultravioletnih žarkov beljakovinske snovi v koži razkroje, pri tem pa nastale strupene snovi zaidejo v kri. Morda vplivajo sončni žarki tudi v tem smislu, da se spremeni množina soli v posameznih delih tkaničevja. Posledica tega je, da služnice nabreknejo in nudijo ugodno redišče bakterijam. Ljudje s plavimi ali rdečkastimi lasmi, modrih ali sivih oči ter blede prosojne kože naj bodo torej pri sončenju prav posebno previdni.

Ob Ladoškem jezeru

Pogled na samostan Valamo

Posledice napadov iz zraka

Razdejanje neke tvornice na Angleškem

Mož, ki poveljuje motorizirani nemški vojski

Mož, ki vodi motorizirane oddelke nemške vojske proti Rusiji, je isti, ki je vodil motorizirane oddelke proti Belgiji in Franciji, namreč general Guderian. Ta general velja v Nemčiji za utemeljitelja nauka o motorizirani vojni. Znan je njegove teorije o novih metodah motorizirane vojne, zgrajene na izkustvih pri prodoru Maginotove črte v Franciji od morja do švicarske meje.

General Guderian vozi skoro vedno na čelu svojih oddelkov. Pred kratkim je prišel v spremstvu dveh oficirjev na hriboček vzhodnega bojišča. Od tam je videl Ruse, kako se pripravljajo, da bi uničili most, ki se mu je zdel silno važen za prehod njegovih čet. Ne da bi čakal ojačenja, se je podal naravnost k mostu, potegnil samokres, oddal nekaj strel in pregal ruske konjenike, ki so hoteli uničiti most. Ko se je vrnil na hrib, pa je našel tam svoja oficirska spremljevalca mrtva. Padla sta v borbi z rusko izvidnico...

Tudi drugače je general Guderian izredno pribešen mož. V tej vojni se mu je nedavno primerilo, da je vkorakal v neko

mesto, ki ga je iztrgal Rusom. Kmalu nato so začeli Rusi mesto bombardirati. Ne da bi se za to posebno zmenil, je odšel k večerji. Medtem ko je sedel za mizo, se je Rusom posrečilo, da so zopet vdrl v mesto in obkolili ulico, v kateri je bil Guderian s svojim štabom, v katerem sta bila še dva generala.

Sel je pritekel s to novico baš ko je general Guderian večerjal. Mož ni niti skončal poročila, ko je general zaslišal streljanje na ulici. Takoj je izdal povelje, naj se avtomobili poskrrijejo na dvorišču, oficirji pa umaknejo v hišo. Nato je sedel na motocikel ter oddrkal po mestu, da bi se prepričal, kolikšna je sovražna moč. Vozil je mimo sovjetskih oklopnih voz in ko se je čez pol ure vrnil k svojim, je moral ugotoviti, da so Nemci popolnoma obkoljeni.

Kljub temu je izdal ukaz, naj častniki in moštvo zasedejo avtomobile ter naj se v največjem zagonu poženejo proti Rusom. Mesto je bilo deloma v plamenih. Ruski vojski se niso niti malo zmenili za Nemce, ki so v bliskovitem tempu zdrijali nazaj in vzpostavili zvezo z zaledjem nemške fronte. Rusi so začeli streljati za Guderianovo kolono šele potem, ko je bila že izven nevarnosti. Kmalu nato so general Guderian in tovariši prispeli v nemški glavni stan.

Leningrad utrjujejo

Piccolove »Ultime Notizie« objavljajo izpod peresa svojega berlinskega dopisnika Luigijsa Milaneseja zanimivo poročilo o dogodkih na vzhodnem bojišču. Usoda Leningrada in Kijeve je po sodbi dopisnika tržaškega lista že zapečaten. Zasedba teh dveh mest je samo še vprašanje nekaj dni ali ur. Ruska vojska, ki je branila prvo linijo med Žitomiro in Berdičevom, je bila po nemških informacijah uničena v tridnevni borbi.

Sovjetom, pripominja Milanese, se ni skoro nikjer posrečilo uničiti žitne letine, enostavno zaradi tega, ker žito doslej še ni dozorelo. Vsa letina Zapadne Ukrajine bo potem takem prišla v dobro nemški vojski.

Usoda Leningrada, prestolnica Petra Velikega, je zapečaten. Treba je le še ve-

deti, kaj namerava maršal Vorošilov, ki je vrhovni poveljnik sovjetske vojske v tem sektorju. Če bo skušal braniti Leningrad, bo to mesto zadelo usoda Varšave in Rotterdamu. Za sedaj se še nič ne ve, kaj bodo storili Nemci. Doslej še niso bombardirali Leningrada ter s tem naznačili željo, da ostane mesto, ki ima tri milijone prebivalcev, neprizadeto. Seveda, če bodo Rusi hoteli iz Leningrada napraviti trdnjavo, ki se brani, se bodo morali Nemci poslužiti vseh sredstev, da si ga priborijo.

Podoba je, da se Sovjeti pripravljajo na obrambo. Oblasti v Leningradu so izdale povelje, da se morajo vsi prebivalci udeleževati obrambnih del. V predmestjih kopljejo strelske järke. Prebivalstvo trumoma zapušča svoja bivališča in se skuša ogniti grozotam vojne.

Kralj noči

V Dahomeyu je umrl Zonnor Medje, kralj noči, kralj mesta Porto Novo. To mesto se ponaša, da je edina rezidenca dveh kraljev. Eden izmed njiju kraljuje dvanaest ur podnevi, drugi pa dvanaest ur ponoči. Ob vsakem zatonu in ob vsakem sončnem vzhodu si menja vladarja.

Oba kralja se ne vtikata drug drugemu v posle in tega tudi ne smeta, kajti vsak ima pravico vladati v svojem času tako, kakor se mu zdi najbolje za svojo korist in korist svojih podanikov. Oba kralja se po stari odredbi ne smeta niti nikoli in nikjer srečati. Če bi se po kakšnem naključju srečala, bi pomenilo to konec za enega izmed njiju. To se pravi, če bi nočni kralj v nočnih urah srečal na cesti dnevnega kralja, bi imel pravico, da ga da obglaviti. Seveda velja isto tudi narobe. V času, ko kralj ne kraljuje, mora biti zaprt v svojem dvoru in to se je tudi vedno vestno dogajalo.

Sedaj ko je kralj noči umrl naravne smrti, bodo izvolili njegovega naslednika, a dokler tega ne izvolijo, Porto Novo ponoči ne bo imel vladarja. Tudi v takšnem primeru se njegov dnevni tekmeč namreč ne sme vmešavati v nočne vladarske posle.

Taborišče za dekleta na Norveškem

V Nordseteru pri Lilienhamru na Norveškem so odprli prvo nemško-norveško taborišče za dekleta. Ob otvoritvi so naglašali nujnost nemško-norveškega delovanja.

Iz Moskve v Sverdlovsk

Madžarski listi poročajo iz turških virov, da se namerava sovjetska vlada preseliti iz Moskve v Sverdlovsk za Uralom.

A NEKDOTA

Vojvoda Marlborough, vojskovodja v španski nasledstveni vojni, je nevarno obolel. Zena, ki mu sicer ni delala življenja prijetnega, je sili, naj čimprej užije zdravila. Bolnik se je dolgo upiral in zena je vsa obupana izjavila:

»Obesiti se dam, če ti ne bo pomagalo!«
Slučajno navzoči zdravnik dr. Garth je nato svetloval vojskovodju:

»Kar zaužijte zdravilo! V teh okoliščinah vam bo gotovo pomagalo!«

VSAM DAN ENA

»Mož, vi nosite plakat narobe!«
»Vem, dobro vem, in vem tudi, zakaj ga nosim tako. Zdaj imam namreč opoldanski odmor.«

J. Esteven

SKRIVNOSTNA KRČMA

Več mu ni bilo treba reči. Prej od razburjenja nisem mogla misliti, a zdaj sem se zavedela, kako čudno je bilo, da se je Clavering tako hitro pojavil. Ne le da je moral biti že pokonci in oblečen, ko sem zbežala iz gostilne, ampak očitno niti ni bil več v stranskem krilu. Drugače bi bil potreboval več časa za pot do hišnih vrat. Kaj je torej delal sam, na dežju, v črni noči? In če... in če...?

Z Brandom Gervaisom sva se spogledala. Francozove trepalnice so se sumljivo pobesile, tako da so pokrile zrenice. Lahkomiselno žvižganje — »Oh, Suzana!« — se je oglasilo s stopnic. Clavering se je vračal.

»Ni videti, da bi se mu mudilo preiskati hišo,« je menil Gervaise. »Morda že ve, da ne bi nikogar našel.« Nato je dodal s tišjim glasom: »Bodite previdni, gospodična Leejeva.«

Z občutkom novega strahu sem se ozrla proti vratom in zagledala na pragu Claveringovo visoko postavo.

»Evo vam!« je rekel in postavil kovčeg predme. »Midva s tem gospodom se zdaj umakneva v vežo, da se tam bliže seznaniva. Vem, da sva člana istega ceha: platno kvariva, kaj?«

Gervaise ni pokazal niti najmanjšega veselja nad tem tovarištvom. Oči so mu z dolgim, mrzlim pogledom obisele na Claveringu, vendar je odšel z njim iz salona, ne da bi rekel besedico.

»Zakaj ne bi pregledala hiše?« sem slišala njegovo vprašanje, ko je zapiral vrata za seboj.

In Claveringov glas je odvrnil:

»Oh, za to je še časa. Ne jamram, da bi gospodična rada ostala sama, medtem ko bi midva lovila duhove.«

To je bilo seveda res, a hkratu me je začnela Claveringova brezbržnost do preiskave kleti vznemirjati.

Vzlic vsemu je bilo zame veliko olajšanje, da sem se mogla preobleči: tako blatna in z mokrimi lasmi, od katerih je curljala kalna voda, sem bila gotovo strašna na pogled. A v tem, ko sem se preoblečala, mi je vendar nehote prišlo na misel, kako čudno je to preoblečenje pri svitu kamina, v skrivnostni hiši, z dvema neznanca pred vrati, da me stražita, čeprav mi nobeden izmed njiju ne zbujajo kdo ve kakšnega zaupanja. Dež je neusmiljeno lil in lil, veter je tulil, in jaz sem znova čutila, kako sama sem, kako zapuščena in kako daleč od prave pomoči. To mi pa ni ubranilo, da se ne bi bila pogledala v zrcalce, ki sem ga našla v kovčegu, in si popravila las. Mislim, da so take reči enako nagonske kakor dihanje.

Močno sem se zavzela, ko sem našla v veži tretjo osebo, ki se je nedolžno risala na svetlem krogu Claveringove žepne žarnice. Bila je gospa Bodeyeva. V svojem črnem dežnem plašču iz voščene platna in s črno ruto na glavi je bila kakor kos, odtrgan od velikega telesa noči. Komaj sem stopila na prag, sem že začela njeno mračno lepetanje.

»Pravim vam, da prinaša ta hiša nesrečo.«

Gervaise je vzrotil.

»Tak storimo že kaj! Ali naj ostanemo tu vso noč? Zakaj ne preiščemo hiše?«

»Zganimo se torej,« je Clavering zamrmral.

Krenili smo za žarkom električne svetilke.

»Tu ni ničesar,« je menil Clavering, ko smo preiskali obednico. »Pri strahovih je nerodno, da prehitro izginemo. Poglejmo zdaj v jedilnico.«

Tedaj pa smo vsi obstali in prisluhnili. Nikoli ne bom pozabila groze tistega trenutka, kajti v šumenju dežja in tuljenju vetra smo čuli jasen, povsem določen glas. Bilo je nekakšno podrsavanje, ki so ga spremljali kratki udarci: trk, trk, trk! — kakor bi nekdo s palico tipal po tleh. Ta glas se je približeval, mineval in počasi zamrl. Če je bil morda le namišljen, smo bili vsi žrtve istega slepila. Molče in težko dihaje smo stali na mestu, dokler nas ni zdrnil nov glas, enako čuden kakor pravkaršnje pošastno drsanje in trkljanje. To je bil Claveringov smeh.

»Kaj sem vam rekel? Spet je prehitro izginil. Zelo se bojim, da tega strahu ne bomo mogli zgrabiti za čop, pa naj se dela še tako slepega.«

»Nehajte že,« je vzkliknil Gervaise, »kar preveč se šalite! Nekdo je v hiši. Hitro!«

Tisti mah smo se zdrznili od žarke svetlobe, ki nam je udarila v oči. Nekaj trenutkov je minilo, preden sem se zavedela, da elektrika spet gori.

»To ni napač,« je dejal Clavering in utrnil žepno svetilko.

V nenadni svetlobi so imela oblička vseh čudno bled in nenaraven izraz.

»Nu, zakaj se torej ne podvigate, gospod Gervaise?« se je Clavering pošalil. »Zakaj ne planete, da bi ga zgrabili?«

Toda Francoz se je tesno držal naše skupine, ko smo hodili po hiši in jo preiskovali od kleti do strešnih lin. Klet je bila prostorna in temna, ob stenah so stale tu pa tam skladovnice starih drv; skrivališče se ni manjkalo, toda vsa so bila prazna. Prav tako je bilo tudi s temnimi koti na mostovžih, hodnikih in podstrešju.

Nazadnje smo se vrnili v vežo. Gervaise si je prižgal cigareto.

»To je od sile!« je dejal. »Nikoli nisem veroval v strahove. Toda vsi smo slišali...«

»Da,« je zazelal Clavering. »Vsi smo slišali. Jaz bom spal tu, gospodična Leejeva, če nimate nič proti temu,« je dodal z ravnodušnim glasom.

Gospa Bodeyeva in slikar sta se spogledala.

»Zelo ste prijazni,« sem odgovorila, »a kolikor je na meni — če vabilo gospoda Gervaisa še velja...«

»Seveda!« je rekel Francoz. »Mar ni to edina rešitev? Prenočili boste v sobi zraven spalnice gospe Bodeyev.«

»In s tem bodi konec neprevidnih dogodkov!« se je oglasil Clavering. »Zdi se mi, da jih je že kar preveč.«

Mahoma sem začutila, da je bila neobičajna napetost v ozračju veže izginila: zakaj, ne bi mogla reči. Utrnili smo vse luči in zaklenili vrata. Na terasi nas je Clavering zapustil in odšel proti stranskemu krilu, kjer je bila njegova soba. »Oh, Suzana!« je lahkomišelnost brundal sam pri sebi, ko je stopal po dežju.

Ponovitev REVije PLESNE GLASBE

20. VII. 1941.

Frančiškanska dvorana.

Ob 9.30 dop.

Predprodaja v cvetličarni Herzmannsky — Pasaža.

Kronika

Zdravstvena kolona v žalni

Žalna, 18. julija.

Včeraj dopoldne je prispela zdravstvena kolona notranjega Ministrstva tudi v žalno. Občina je zdravnikom in ostalemu osebju, ki so pod vodstvom dr. Duceja do deljeni koloni, priredila kosilo, na katerem so bili tudi župnik in učiteljstvo. V opoldanskem odmoru je bilo prirejeno predavanje o negi zob. Velika soba je bila polna do zadnjega kota.

Sprejema avtokolone se je udeležilo nad tisoč ljudi, med njimi okrog 200 šolskih otrok. Dr. Duce se je zahvalil za sprejem in še posebej učiteljstvu za sodelovanje in župniku za dobro besedo, ki jo je v cerkvi dal za to splošno koristno stvar. Po zdravim besedah dr. Duceja sta odgovorila zastopnik učiteljstva in župnik. Ko je kolona popoldne po opravljenem delu odhajala, jo je spet pozdravilo mnogo ljudi in dr. Duceju so poklonili otroci mnogo cvetlic.

Zdravstvena kolona je opravila v žalni dragoceno delo. Kljub veliki vročini so rentgenologi in zobozdravniki pregledali vso šolsko dečo. Mnogim so izdri pokvarjene zobe in jim kakor koli drugače pomagali. Dr. Duceju in zdravnikom, kakor tudi ostalemu osebju gre za dobro delo splošna zahvala vse žalenske občine.

Obiski sanitarne avtokolone na našem podeželju. V dnevi 15. in 16. t. m. je izvrševala v Višnji gori svojo človekoljubno misijono sanitarna avtokolona, ki jo je Fasiščna vlada dala na razpolago Ljubljanski pokrajini. Prvi dan je poslovala kolona v Višnji gori, naslednji dan pa na Polici. Vseh 5 zdravnikov specialistov, katerim so bile v pomoč sanitarne asistentke, je imelo polne roke dela, saj je bilo v tem kratkem času izvršenih nad 1500 pregledov. Prebivalstvo je polno pohvale in priznanja tako nad blagodejnim poslovanjem celokupnega zdravniškega zbora, kakor nad ljubeznivim nastopom njenega načelnika direktorja dr. Duceja. Lepa gesta oblasti, ki nam je povsem brezplačno poslala tako številno zdravniško ekipo, je naša globok odziv med celokupnim prebivalstvom. — Pretekli teden je obiskala potovalna sanitarna avtokolona ministrstva za notranje zadeve Ligojno pri Vrhniki. Ravnatelj kolone g. dr. Aldo Duce in pet slovenskih zdravnikov — specialistov (okulist, zobozdravnik, rentgenolog, pediater internist, otolog) so se pripeljali jutraj v vas in takoj pričeli z delom. Preiskanih je bilo okoli 200 oseb. K zdravniškemu pregledu niso prišli samo šolski otroci, za katere je bil pregled obvezen, temveč tudi drugi otroci, ki še ne obiskujejo šole, in pa odrasli, ki so čutili kako bolezen v sebi. Vse preiskave so bile brezplačne. Prebivalstvo je bilo s tem zdravniškim pregledom prav zadovoljno, ker zna ceniti zdravje, ki je največja dobrina; ve, da je devet desetih naše sreče in uspeha v življenju odvisno samo od zdravja. Kolona se je zadržala v Ligojni ves dopoldan. Popoldan pa se je odpeljala v Blatno Brezovico.

SILVIO ROSSI

Via Ponchielli No. 3.

TRIESTE: Piazza Caduti Fascisti N. 4.

Fabbrica Ombrelli, Tovarna dežnikov

ingrosso - dettaglio na drobno — na

Borsette, valige, Torbice, torbe,

bauli, bastoni ecc. kovčki, palice itd.

* Diplomiran je bil na filozofski fakulteti g. Danilo Sbrizaj iz Ribnice. — Cestitamo! (—)

* Dolenjski se obeta letos dobra vinska letina. Zadnji lepi in vroči poletni dnevi so vinski trojci pod Dolenjskem zelo popravili in kaže trtje zelo lepo. Ker je dolenjski vinogradnik se pravočasno dobil zadostno količino modre galice in obvaroval trte pred uničujočo peronosporo, je ostalo trtje zdravo in ima zelo bogato nastavljen grozde, ki so odveč tudi v lepem vremenu, kar je za vinogradnika važnega pomena. Tako dolenjski vinogradnik letos za zaupanjem pričakuje trgatve, v upanju, da se ga bo nebo usmislilo in mu prizaneslo z elementarnimi neizidoma, zlasti s pogubno točo. Dobra vinska letina bo dolenjskega vinogradnika odškodovala za lansko slabo letino in pripomogla k izboljšanju njegovega gospodarskega položaja.

* Smrt odličnega pilota. V neki letalski bitki nad Egejskim morjem je padel južnjaška smrti 24letni pilot, kapitan Adolf Rebec iz Trsta. Pokojnik je spadal med najodličnejše oficirje italijanskega letalstva in je bil kljub svojim mladim letom že šestkrat odlikovan — trikrat s srebrno, trikrat pa z bronasto kolajno.

* Nagrada za semensko žito. Ministrstvo za poljedelstvo je razpisalo nagrado v znesku 30 lir za vsak stot žita, odbrane ga za seme. Hkratu je vsaka količina semenskega žita izvzeta iz odmere življenjskih potrebščin.

* S strehe je padel. V bolnico Regine Elene v Trstu so pripeljali 40letnega zidarja Viljema Ferljuga, ki je bil zaposlen na neki strehi, pa je padel in dobil nekaj nevarnih poškodb. — Žrtve dela je postal tudi 60letni mehanik Ivan Pelicon, zaposlen v tramvajski delavnici na cesti Margherita. Nerodno se je poškodoval na levi nogi, da so ga prav tako prepeljali v bolnico. — 70letni delavec Ivan Rebec je v okolici Rojana padel na cesti in si zlomil desno nogo. Pelicon in Rebec se prav tako zdravita v bolnici Regina Elena.

* Prometna nezgoda. Na cesti proti Proseku je 31letni Ivan Guštin padel s kolesa in se nerodno poškodoval po hrbtu in po nogah. Reševalci so ga prepeljali v bolnico Regina Elena v Trstu.

* V jarek je padel. V goriško bolnico so pripeljali 14letnega Josipa Mavca, ki je padel v jarek in se poškodoval po obrazu.

* Za večjo proizvodnjo svinjskega mesa. V prizadevanju za doseg čim večjih količin mesa in masti, ki ga nalagajo sedanje vojne razmere, zavzema svinjereja zelo važno mesto. V zadnjih letih je ita-

lijanska svinjereja dala povprečno 1 milijon 600.000 do 1.800.000 stotov masti in 2.000.000 do 2.100.000 stotov mesa za industrijske namene — za proizvodnjo suhomesnate robe, salam in klobas. Svinjereja v Italiji je bila doslej usmerjena predvsem na doseg čim večjih količin slanine in masti, v sedanjih razmerah pa si pristojna oblastva prizadevajo, dvigniti tudi proizvodnjo svinjskega mesa.

* Evropa v borbi proti boljševizmu. Zaradi velikega zanimanja o razvoju bojev na vzhodnem bojišču so v Mariboru pred gostilniškim vrtom pivovarne Götz izobesili velikanski zemljevid Evrope. Njegova širina znaša 5 m, višina pa 3 m in nosi napis »Evropa v borbi proti boljševizmu«. Gneča ljudi je pred karto vedno velika in so nekateri tam kar abonirani, ko z zastavami označujejo napredovanje nemške vojske na rusko ozemlje. Pri karti je vsak dan izobešeno tudi nemško vojno poročilo.

* Zaslužna kazen za surovost. Pred goriškim sodiščem je bil te dni obsojen na štiri leta ječe 37letni Anton Frank. Obtožnica ga je dolžila, da je grdo ravnal s svojo ženo in otroki. Pri razpravi je žena solznihi očmi pripovedovala tegobe in bridkosti svojega zakonskega življenja, videlo pa se je, da hoče marsikaj omliliti, da bi v preveliki meri ne škodila svojemu možu. Njeno omiljevanje dogodkov pa ni dosti zaleglo, ker so priče izpovedale, da je njen mož nasilen in vdan pijači.

Iz Ljubljane

u— Medard je izgubil svojo oblast nad vremenom. Dne 8. junija smo praznovali god proslulega vremenskega svetnika sv. Medarda. Mnogi ljudje so tisti dan z zanimanjem sledili njegovim muham. Letos je bil res nekam skrivnosten. Večji del dneva je bil oblačen, pa tudi sonce in dež nam je naklonil. Tako je bilo skoraj vsem prav. Optimisti so napovedovali lepo vreme, ki ga bo le od časa do časa prekinilo deževje, pesimisti pa so na druge strani trdili, da bo večji del dobe, ko ima nad njo oblast sv. Medard, deževne. Ze star pregovor pravi, da moramo resnico iskati neke v sredi, in tako je bilo tudi v vremenskih prerokovanjih. V četrtek je minilo 40 dni od godu sv. Medarda. Po nekaj vročih, sončnih dneh se je za slovo zahotelo Medardu še enkrat uveljaviti svoj vpliv. Zadnja dva dni njegovega režima sta bila podobna vremenu na njegov god. V vsej 40-dnevni dobi je bilo 18 lepih sončnih dni in 22 deževnih. V tem času je padlo v Ljubljani in okolici 161,3 milimetra dežja. V splošnem smo bili letos z Medardovo dobo zadovoljni. V začetku smo sicer večkrat godrnjali nad dežjem, toda starejši, izkušnejši ljudje so nas tolažili, da je mokra pomlad najboljši porok za dobro letino. Kopalcem se je resda njihova sezona za nekaj tednov skrajšala, toda upajamo, da bodo za to odškodovani z lepo jesenjo.

u— Petkov živilski trg je bil spet izredno dobro založen z vsem sočivjem, posebno pa še z zgodnjim sadjem. Cene tem živilom so vsak dan dostopnejše tudi manj petičnim gospodinjam. Obilica blaga na trgu, kakor pravijo, sama sebi dela ceno. Uvoženemu sočivju in povrtnini se je krepko postavil ob stran domači pridelek. Najvažnejše živilo, krompir, se iz dneva v dan poganja. Za mestno občino, ki že nekaj dni prodaja v tržnih lopah krompir po 1,75 lire, znižujejo ceno temu prideлку tudi drugi prodajalke. Na splošno ga prodajo po 1,80, boljše vrste pa do 2 lire kilogram. Solate, zelja, ohrovt in kolerabice je imela vsaka prodajalica zvrhane košare. Tudi fižola v stročju od 3 lire navzgor je bilo na kupe. Graha je še vedno dovolj v stročju in luščene. Kumare so po 3 lire, buče pa po 2 lire kg. Cebule je mnogo, domače in uvožene, od 2 do 4 lire kg. Vedno več je na trgu novega kislega zelja po 4 lire, nekateri pa prodajo že tudi novo kislno repo. Paradižniki so po 3 do 5 lir po kakovosti. Domačo cvetočo prodajo najrajši na kose od 1 do 1,5 lire. Sadija je toliko na trgu, da se je moralo poceniti. Najcenejše so hruške od 5 do 8 lir kg. Breskve prodajo po 6 do 8, marelice po 10 do 12, vse vrste ringlo od 6 do 8 lir. Češenj stalne prodajalke na trgu nimajo več in jih le tu in tam pripelje še kaka kmetica. Gozdni jagodi in borovnic večerj niso dosti pripekljani in so jih gospodinjne brzi pokupile po maksimalnih cenah 5 in 2 lire litri. V petek so bile na trgu prve fige. Prodajali so jih po 10 lir kg. Nekaj kmetice je pripeljal na trg sir in smetano in so gospodinjne brzi izpraznile njihove zaloge. Tudi rib je že pred 10. zmanjkalo. Od morskih so bile napredaj skuše po 24 lir, od sladkovodnih pa platnice in belice po 12 do 14 lir kg. Nekaj malega je bilo napredaj tudi lipanov po 24 lir kg. Rake so prodajali po 3 in 3 lire po velikosti, zabji kraki po 2 do 3 kraki za lito.

u— O prodaji nezrelega krompirja je včeraj vsa Ljubljana z veliko zadovoljnostjo brala v dnevnikih, kako si mestna občina prizadeva, da bi ljubljanski prebivalstvo založila samo z zdravimi živilom po nizkih cenah. Posebno so pa bili ljubljanci zadovoljni, ker jih je članek opozoril ne samo, kako nezele krompir škoduje zdravju, temveč je tudi dokazal veliko škodo raznih mestnih uradov, da bi na jesen pridelali dosti dobrega krompirja. Če bi sedaj kopali nezrele šiške iz zemlje, bi jeseni ne imeli zrelega krompirja in zato gotovo premalo najpotrebnejše hrane. Mestni kmetijski odbor je pa že o pravem času mislil na to ter je prav tako spomlad našim pridelovalcem krompirja dal na razpolago toliko zgodnjega holandskega krompirja »Bitnje«, nekaj sto kilogramov te dobre zgodnje sorte so pa razdelile tudi podružnice Sadržskega in vrtnarskega društva, da so naši občani nasadili kakih 7000 kg tega zgodnjega krompirja. Kakor smo že včeraj čitali, je med domačimi zgodnjimi sortami a vseh drugih sort ne smemo še kopati, saj tudi druge domače zgodnje sorte še niso dozorele za uživanje. Pri zgodnjem holandskem krompirju se v ljubljanski okolici čima že suši in čez dober teden ali 10 dni bo tudi ta krompir že zrelo. Ker je bilo razdeljenega do 7000 kg semenskega krompirja te sorte, bomo vsaj že čez 14 dni imeli v naši občini 70.000 kg zrelega in dobrega krompirja te holandske

sorte na razpolago za prehrano ljubljancov. Poleg teh 7 vagonov zgodnjega krompirja bo pa kmalu pričel prihajati na ljubljanski trg tudi dober zgodnji rožnik, ki ga bomo toliko dobili z Dolenjske, da bo tja do jeseni, ko bodo dozorele pozne sorte, ljubljanski trg ves založen z doma pridelanim dobrim in poceni krompirjem. Glavni namen te akcije mestnega kmetijskega odbora je pač ta, da ohranimo ves pozni krompir za jesen in zimo. Dokler pa naš krompir res ne bo zrelo, pričujemo gospodinjstvom, naj kupujejo iz Italije uvoženi, zanesljivo zreli krompir, ki ga imamo na mestni tržnici po 1,75 L in tudi pri drugih prodajalnih dosti na razpolago. Kar se domačega kifeljarja tiče, je znatno dražji, ker je vedno veljal za vrtno delikateso ter ga imamo zato mnogo premalo zlasti za prehrano manj premožnih slojev. Ponavljamo torej, da je za splošno prehrano sedaj najpriporočljivejši uvoženi krompir, a čez dober teden bomo dobili tudi že precej zrelega domačega krompirja na trgu.

u— Iška je sedaj za Ljubljance ena najprijetnejših izletnih točk ob nedeljah in sploh ob prostem času. V tem prelepem delu naše pokrajine, ki je tako prisrčna in zanimiva, kjer med temnimi gozdovi žubori bistra Iška, ki nudi toliko užitka kopalcem, pozabi človek na sopro in tesnobo mesta, na skrbi in na neveselosti, ki ga tam mučijo. Slovensko planinsko društvo oskrbuje v Iškem Vintgarju skromno planinsko zavetišče, ki je odprto tudi ob delavnikih. Kdor želi v nedeljo z avtobusom od 8. jutraj iz Ljubljane do Iške do kmeta »pri Šale«, se mora vsaj do sobote opoldne prijaviti v društveni pisarni SPD, da si preskrbi mesto v tem avtobusu, za katerega skrbi SPD na redni progi Ljubljana—Iška. Za one, ki so se pravočasno prijavili, vozi avtobus nazaj ob 15. Kdor se ni do sobote opoldne prijavil v društveni pisarni SPD, more uporabiti le avtobus, ki vozi ob nedeljah iz Ljubljane ob 6. uri jutraj in se vrne šele z rednim avtobusom ob 19. iz Iške. Prosimo, da izvolijo posetniki Iške to upoštevanje, da ne bo prišlo do nepotrebnih razburjenj, kot se je to dogodilo preteklo nedeljo.

u— Nova grobova. Umrli je blaga žena in najboljša mati svojim otrokom g. Marija Završnikova, roj. Temistokle. Poleg soproga zapušta pet sinov in številno sorodstvo. Pogreb bo v soboto ob pol 4. uri popoldne iz kapele sv. Petra na žalah na pokopališču pri Sv. Križu. — V Stožicah pri Ljubljani je preminil nadučitelj v pok. g. Mihael Bregant. Pogreb bo v soboto ob pol 17. iz hiše žalosti, Stožice 156, na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojna bomo ohranili v blagem spominu, žalujočim svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Sv. maša zadušnica za pokojno gospo H. Kalinovo se bo darovala v cerkvi sv. Cirila in Metoda v soboto ob 7.

u— Namesto venca na grob blagopokojne gospe Hedvike Kalinove je darovala obitelj Mavricja Beničeva 100 lir za bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov. Iskrena hvala!

u— Anton Dvořák: Koncert v h-molu, op. 104, je centralna točka koncertnega sporeda, ki ga bo izvajal slavni italijanski čelist Bonucci v ponedeljek 21. t. m. ob pol 21. uri na dvorišču magistratskega poslopja. Dvořák, ki spada med prve glasbene velike svetla, je napisal to delo leta 1895. In je po splošni sodbi ta koncert za čelo najlepša skladba te vrste v vseh literaturah. Največji mojstri ga izvajajo na svojih koncertih in izvedba tega dela pomeni vedno največji umetniški dogodek. Prepričani smo, da ga bo slavni italijanski čelist Bonucci sijajno izvedel, saj je on eden največjih umetnikov sedanje dobe. V tretjem delu njegovega koncerta bomo slišali delo, ki so jih napisali Respighi, Alfano, Guerini in Casella, sami reprezentantje novejših in najnovejših italijanske glasbene literature. Koncert čelista Artura Bonuccija, ki ga bo spremljala na klavirju pianistica Maria Luisa Faini, bo pod pokroviteljstvom Visokega Komisariata in je četrti koncert v ciklu koncertov italijanskih umetnikov v letošnji sezoni. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— Novo lice Prul, idilične Prule, mestna četrt med Karlovske ceste, Gruberjev prekopom, Ljubljano in Sentjakobskim trgom, dobivajo novo lice. V zadnjem času so uredili nasade ob Ljubljani in Gruberjevem prekopu, postavili močno leseno ograjo in jo ponekod pobarvali s črno belimi progami za orientacijo motornim vozilom. Klop ob cesti in spodaj na bregu kar same vabijo sprehajalce. Primerno urejena je bila tudi Spica, večji del hodnikov in cestišč. Poleg obalnega dela Prul, pa so začeli urejati še notranji del, te mirne in prijazne mestne četrti. Sokolska ulica bo v rahlem loku in rahlem klancu podaljšana do Senjakobskega trga. Ob tej ulici bodo stale same večnadstropne stanovanjske palače, od katerih sta dve že dograjeni. Ureditve Sokolske ulice ima velik pomen za Prule in ta del mesta sploh. Tudi prečne ulice od Karlovske ceste do Ljubljane bodo dobile časovno novo lice. Prav tako bodo razširili zidaj na mnogih mestih še znatno preokoz nabrežje od Sentjakobskega mostu do Prul.

u— Urejevanje Mirja se bliža zaključku. Cestišče od Gorupove do Groharjeve ulice bo tlakovano na nov način. Parni valjar uglajuje vrhno plast, ki bo zalita z asfaltom. Tak način urejevanja cestišč ima več prednosti. Cestišče je gladko, odporno, voda se lepo odteka v jarka, kadar je suša pa ni prahu. Urejena sta tudi pločnika za pešce na obeh straneh. Hodnik ob zgodovinskem rimskem zidu bo ostal posut z drobnolomljenim kamenjem. Pri starodavnem obzidju, ki so ga v poslednjem času dokončno uredili, so v prijetni senci dreves postavljene številne in udobne, okolici primerne klopi. Take klopi so postavljene tudi za zidom in na zidu. Ljubljanci prav radi zahajajo v to idilično mestno četrt. Obenem z Mirjem je primerno urejena dolga in široka Marmontova ulica, ki bo v doglednem času podaljšana do Viča. Marmontova ulica je zdaj edina vzporedna žila Tržaške ceste. Hodniki za pešce so že urejeni, cestišče pa je posebno v zgornjem delu v tako dobrem stanju, da zaenkrat še ni potrebno popravila.

u— Novi most čez Gruberjev prekop. Belo Ljubljano imenujejo tudi mesto številnih mostov. Vendar bi bil tu ali tam nujno potreben nov most. Posebno dolgo časa so si ga želeli prebivalci Hradeške ceste onstran Gruberjevega prekopa pod Golovcem. Za svoje goreče želje so dobivali Podgolovčani leta in leta obljube — mostu na ne. Lansko leto pa se je lotila mestna občina gradnje potrebnega mostu, ki naj bi vezal Streliško

ulico s središčem dolge Hradeške ceste. Dela, ki so v začetku hitro napredovala, je za nekaj mesecev oviral zimski čas in nato vojna. Pozneje se je delo nadaljevalo in most je bil kmalu dograjen. Ima en sam lok, je iz železobetona in napravi njegova vitka oblika prijeten vtis; vsej okolici pa je brez dvoma v okras. Okoliški prebivalci so silno ponosni na novi most, vendar pa neveljini, da še ni izročen prometu. Most namreč še nima potrebne ograje. Slednjo je gradbeno podjetje že pred časom naročilo pri tvrdki Smole v St. Vidu nad Ljubljano, tvrdka pa naročila doslej še ni mogla izvršiti. Čim bo dospela naročena ograja v Ljubljano, bo na novem mostu izvršeno še poslednje delo, nakar bo izročen, v največje zadoščenje prizadetih, svojemu namenu. Kakor znano bo služil most samo osebnemu prometu.

u— Nakaznice za mast, slanino, olje in sladkor se že dobe nekaj dni pri trgovcih, zato pa mestni preskrbovalni urad opominja vse družinske glavarje ter sploh zaumnike, da morajo najpозnejše do sobote 19. t. m. opoldne priti k svojim trgovcem po te nakaznice. To zavlačenje poslovanja s strani konsumentov je dokaz, da se ljudje premalo zanimajo za razne razglase in objave o prehrani, zato pa prosimo občinstvo, ki bere dnevnik, naj na današnjo objavo opozori svoje znance, da ne bo nepotrebnih zamud pri razdelitvi živil. Seveda pa velja ta opomin tistim, ki so o pravem času pri svojih trgovcih živili prošnje ali se prijavili za navedena živila.

u— Gasilci so posredovali. Zaradi sončne pripeke imajo mestne gospodinjice mnogokrat težave pri kurjenju v štedilnikih. Včasih se kar po celo uro mučijo, da jim uspe spraviti dim po poti, ki je zanj dočlena, to je po dimniku. Dimnikarji, ki jim je poverjena skrb za redno čiščenje štedilnikov in dimnikov, so sicer redno na delu in vsako leto po potrebi izžigajo saje. Tako je bil tudi v četrtek dimnikar v mestni hiši na Meksiki zaposlen z izžiganjem saj. V enem izmed dimnikov pa je pri tem nastala tako huda vročina, da je začelo tleti leseno stropno ogrado v bližini dimnika. Dimnikar se je bal, da bi ne mogel sam pogasiti telega lesa in je poklical gasilce, ki so svojo nalogo hitro in strokovnjakovo opravili.

u— Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala mestna zdravnica dr. Jožica Žitko, Pleteršnikova ulica 13/I, telefon št. 47-64, od sobote ob 20. ure do ponedeljka ob 8. uri jutraj.

u— Dr. Debevec ordinira začasno vsako soboto. (—)

u— Primarj Med. Univ. dr. Vladimir Milavec, specialist za kožne in spolne bolezni, je pričel s privatno ordinacijo. Slomškova ulica 14. Ordinira od 11. do 12. in od 14. do 15. ure. (—)

Iz Novega mesta

u— Smrt vestnega uradnika. V četrtek jutraj je preminil dolgoletni glavni blagajnik na novomeškem kolodvoru g. Josip Cibic. Pokojnik se je rodil 8. aprila 1876 v Proseku pri Trstu in je po končanih študijah stopil v Vipavi v železniško službo. Med svetovno vojno je služboval kot postajni načelnik v Dornbergu, Klisu, St. Petru in Istri in Montani, po vojni pa je leta 1919. postal postajenačelnik v St. Vidu pri Ljubljani, odkoder je bil za kratko dobo premeščen na postajo v Vrbanji v Slavoniji. Že l. 1922. je bil ponovno premeščen na kolodvor v Novem mestu, kjer je do l. 1934. ko je stopil v zaslužni pokoj zavzemal mesto glavnega blagajnika. Pokojnik se je v svoji stroki tako izpopolnil, da so ga šteli med najposobnejše in najdelavnejše uradnike in je v tem oziru užival splošno priznanje. Na vseh svojih službenih mestih si je zaradi izrednega tovarštva, prijetnega družabništva ter klenega narodnega značaja pridobil velik krog prijateljev ter je povsod užival splošno priljubljenost. V novembu mesecu ga je priklenila na bolniško posteljo težka želodčna bolezen, kateri je v starosti 65 let nenadoma podlegel. Pokojnik zapušta poleg vdove ge. Pani hčerki Doro, uradnico v novomeški pokrajinski ženski bolnici, in Slavico, soprogo davnega uradnika g. Rupnika na Jesenicah. Pogreb pokojnika bo v soboto ob 17. uri iz hiše žalosti na novomeško mestno pokopališče. Pokojniku bomo ohranili časten spomin.

u— Italijanska vina. Slabe letine v poslednjih letih so zadnje čase povzročile tudi v vinorodni Dolenjski občutno pomanjkanje vin ter mnogi gostilničarji niso mogli več ustrezati stalnemu povpraševanju gostov. Doslej se vina niso mogla uvažati iz Italije, ker je bila z ministrskim odlokom s 25. aprilom t. l. v Italiji prepovedana prosta prodaja vin. Ker so se pa sedaj vinogradniška združenja v Italiji zavezala, da bodo tudi do novega pridełka dobavila za vojsko naročene količine vina, je pretekli teden Ministrstvo za kmetijstvo in gozdove dvignilo zaporo nad svobodno prodajo vina ter se bodo odlej vsa vina prosto prodajala. Radi tega je Gostilničarsko združenje v Novem mestu odločilo, da nabavi za svoje člane večjo količino istrskih vin in tako odpravi sedanje pomanjkanje vin. Za istrska vina vlada med Novomeščani izredno zanimanje, saj so baš ta vina znana po svoji odlični kakovosti in zdravilnosti.

Iz Črnomlja

Umrli je v Črnomlju v visoki starosti preko 80 let bivši trgovec in kavarar Janko Puhek. Bil je dolga leta občinski odbornik in zelo priljubljen in spoštovan župan. Zadnja leta pa ga je bolezen priklopala na dom in posteljo. Njegovim svojem sožalju! Utonil je v Kolpi pri Vinici 13letni sin edinec posestnika Volkova iz Zapudja. Hotel je prepejati čez reko par na Hrvaškem kupljenih konj, sledi Kolpe pa se je začel nenadno potapljati. Ko so ga našli, je imel na glavi tri rane, za katere še ni ugotovljeno, ali izvirajo od skal ali konjskih kopit.

Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Pucija na Svibniku. V sredo zvečer okrog devetih je prihrumela nad Črnomelj in okolico kratka nevihta. Že po prvih bliskih je zažarelo na obzorju velik ogenj. Vojaštvo in gasilci sicer poslopja niso mogli rešiti, omejili pa so požar, da se ni razširil daleč na ostalo vas.

Žetev v Beli krajini je v polnem razmahu. Prva letina je dobro uspeła, če bo še druga tako, se nam ne bo treba bati pomanjkanja.

Obnovite naročnino!

Smeh naš usakdanji

Smeh...!

Razlega se skozi vsa mračna in svetla stoletja človeške zgodovine. Smeh ljudstev, ki so že zdavnaj odigrali svojo vlogo na pozornici življenja. Nič ga ne more udušiti. Nekje v skritih kotičkih slehernega človeškega bitja živi večna, nagonska potreba po smehu.

Smeh naš vsakdanji daj nam danes...! molijo ljudstva s povzdignjenimi rokami. Zvečerilo se je. Ulice so še polne nemirne vrveže. V majhnem parku so vse klopi zasedene. Ženske, moški — ljudje iz predmestja, kleti in mansard sede tu v počasnem pogovoru, ki se zdi, da bo zdaj zdaj zamrl. Pred Delavsko zbornico je gneča. Vse karte so razprodane. Dvorana se po malem polni. Sedeži, stojšča. To ni običajno gledališko ozračje. Neka posebna dobra volja se poloteva ljudi, čim so stopili v dvorano. Tu ni predpisana tista svečana tišina, ki si je vaje v gledališču. Ljudje so glasni. Na vseh obrazih je zapisano nestrno pričakovanje. Godba ustvarja dobro razpoloženje. To dobro razpoloženje prihaja izraze rdeče zaves, kjer naglo končujejo s šminkanjem in postavljanjem kulis.

Dvorana je nabito polna. Tu in tam postavljajo dodatne stole. Sto in sto oči je uprtih v rdečo zaveso. In zavesa se počasi razgrinja.

Smeh. Vsa dvorana se smeje. Smeje se tragiki in komiki vsakdanjega življenja, pričarani na oder in obsijani zdaj z rdečo, zdaj z modro lučjo. Postalo je vroče. Moški slačijo suknjice. Odpenjajo srajce.

Med igralci in občinstvom ni več razdalje. Ježek v strgani progasti srajci si je na mah pridobil vse simpatije. Postal je »nau-nak večera«... »Moj klobuk« — dve besedi v vsej dolgi igri. In smeh z odra prehaja z nezadržano silo na občinstvo.

Glasen, dober, zdrav smeh po vsej dvorani. Smeh, poln hvaležnosti za ti dve veseli uri Smeh človeka, ki bo jutri spet ves božji dan sedel v delavnici, za pisalno mizo, stal za pultom, se pestil z življenjem, ki bi te danes tako hitro zadušilo, če ne bi bil pripravljen, spoprijeti se z njim...

Rdeči zastor pada. Ljudje se razhajajo. Nekako lahko jim je pri srcu. Kakor da bi se bili znebili nekakšnega bremena... Zunaj je topla noč. Vsa Miklošičeva ulica je za nekaj minut polna ljudi. V temi se zdi, kakor da bi se premikale sence po cesti in pločnikih. Na nebu mežikajo redke zvezde in temni oblaki se vlečejo preko hiš.

S Spodnje štajerske

Zaposlitev otrok, mladine in žen. V smislu odredbe šefa spodnještajerske civilne uprave smejo biti šoloobvezni otroci, ki imajo več ko 12 let zaposleni pri lažjem delu do štiri ure, otroci, ki niso več šoloobvezni, pa do šest ur. Mladenci od 14. do 18. leta in ženske ne smejo biti zaposleni v nočnem času od 20. do 6. ure.

Šef stanovanjskega urada pri mariborskem mestnem političnem komisarju opozarja hišne posestnike in hišne upravitelje, da je kaznivo, ako se prosta stanovanja oddajajo brez vednosti in dodelitve omenjenega stanovanjskega urada.

V Celju in Ptujju je bila te dni slovesna izročitev članski izkaznice štajerske domovinske zveze članom Kulturbunda v obeh navedenih mestih.

Jajca se smejo v smislu nedavne naredbi prodajati po maksimalni ceni 10 Rpf, ako so nesortirane, po 10 in pol do 11 in pol pa za sortirana jajca.

Obrotom, ki obtrta predelujejo meso, je po odredbi, ki jo je izdal pooblaščenec dr. Müller-Haacijs, prepovedano izdelovanje surovih klobas izvzemši one, katerih izdelavo je pooblaščenec za prehrano in kmetijstvo izjemno dovolil. Prepovedano je tudi izdelovanje nesoljenega mesnega blaga in prekaženega blaga vključno kuhano s sunko z izjemo masne in suhe slanin ter izdelovanje narezanih izdelkov iz kuhanega in pečene mesa.

Osebe, ki so došle 14. leto starosti, lahko izjavijo po posebni odredbi šefa spodnještajerske civilne uprave svoj izstop iz kakšne verske skupnosti. Za otroke, ki imajo manj kakor 14 let, se lahko izvrši izstop na podlagi izjave zakonitega zastopnika. Izstop se do pričetka poslovanja posebnega civilnega urada lahko izjavi pri pristojnem političnem komisarju ali županu.

V Melju v Mariboru je 23letni delavec Alfred Sinko nepravilno ravnal z neko razstrelilno smotjo, ki je eksplodirala. Drobci so mu nevarno ranili oči, tako da bo nesrečni Sinko najbrže izgubil vid na obeh očeh. Prepeljali so ga na očesno kliniko v Gradec.

Nezanega utlopljenca je naplavila Drava v bližini železniškega mostu v Ptujju. Utlopljenec je

Italijanski tečaj

LXV.

33. lekcija. Lezione trentatreesima. Veter. Lunine spremembe. Vento. Le fasi della luna.

Veter. L'aria è calma, non c'è vento adesso. Non alita vento. Si leva vento. Fa vento. Il vento rinforza. Tira un gran vento. Il vento si calma, è cessato. Che vento è? Il vento vien da ponente, da levante; è vento di mezzogiorno. Tira tramontana, maestrale, scirocco, bora.

Luna. E lume di luna. (Non) c'è la luna. È luna nuova; è luna crescente; è il primo quarto; è luna piena; è luna calante; è l'ultimo quarto. È stellato; fila una stella cadente.

Sonne. Il sole spunta, si leva. Si fa giorno. È giorno. Il sole tramonta. Si fa notte. È notte.

Termometer. Quanti gradi sono? Che segna il termometro? Segna venti gradi sopra zero, dieci gradi sotto zero, segna zero.

Barometer. Che dice il barometro? È variabile. Il barometro sale, segna bel tempo. Il barometro discende (abbassa), segna che il tempo si guasta. Segna pioggia.

Vocaboli.

Calmo miren, alitare dahniti, veti, rinforzare jačati (se), tirare vleči, calmare pomiriti, cessare nehati, il ponente (occidente, uest) zapad, il levante (oriente, est) vzhod, la tramontana sever (ni veter), il maestrale severozahodnik, lo scirocco jugovzhodnik, la bora severovzhodnik, è lume di luna suna sije, luna nuova mlaj, calare pojemat, la stella zvezda, — filare prest, mimo iti, la stella cadente utrinek, spuntare, levarsi vzhajati, si fa giorno dani se, tramontare zahajati, il tramonto (sončni) zahod, il grado stopinja, segnare zaznamovati, kazati, lo zero ničla, variabile spremenljiv, salire stopiti na kaj, dvigati se, discendere, abbassare, padati.

Rečnice. Non vale uno zero ni vredno piškavega orcha. Non è più il tempo che Berta filava minili so dobri stari časi. Salire di prezzo podražiti se. Il conto sale a račun znaša.

Predpretekli čas. Piučheperfetto.

Ta čas se tvori z Imperfetto pomožnih glagolov: avevo, avevi, aveva, ave-

Iz Srbije

Izdajanje potnih dovoljenj za Hrvatsko. Beograjska policija je objavila, da morajo vsi, ki hočejo potovati iz Beograda na področje neodvisne hrvatske države, poleg drugih formalnosti vidirati potna dovoljenja pri Hrvatskem klubu v Beogradu. Brez tega dovoljenja potovanje ni dovoljeno.

Obvezna delovna služba tudi v Srbiji. Pomočnik komisarja za socialno politiko in ljudsko zdravje Petrovič je dal novinarjem izjavo, v kateri napoveduje v najkrajšem času uvedbo obvezne delovne službe.

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 19. julija: Pri treh mladenkah. Red. B.

Nedelja, 20. julija: Faust. Izven. Zaradi pretrujenosti članov Opere, so nadaljnje uprizoritve opere »ERO Z ONEGA SVETA«, ki bi jih morali odigrati še v letošnji sezoni za abonente, preložene na začetek prihodnje sezone.

»Pri treh mladenkah« je prikupna, pri srčna in humorna spevoigr, ki ji dajejo vrednost Schubertove pesmi, komponirane kot izraz njegove neizrečene ljubezni ljubljensmu dekletu. Schuberta bo pel Janko, Hannerl — Vidaličeva, Hederl — Polajnarjeva, Heiderl — Barbičeva, Tschölla — Zupan, Tschöllhova — Spanova, Grisi — Poličeva, Schobra — Belizar Sancin, Novotnega — Modest Sancin. Dirigent: D. Zebre. Režiser: D. Zupan. Drevi v soboto bo predstava za abonente red. B. Opozorjamo, da bo to zadnja abonentska predstava v letošnji sezoni.

Opera, ki je doživela zelo lep uspeh v letošnji sezoni, je Gounodov »FAUST«. Melodiozna glasba, iz katere so našli različni odlomki, baleti in arije pot v najširše kroge občinstva in uživajo že desetletja veliko priljubljenost, so pomembne točke te opere. Fausta bo pel Franci, Margareto — Vidaličeva, Mefista — Popov, Valentina — Janko, Siebela — Polajnarjeva, Marto — Kogejeva. Branderja — Dolničar. Dirigent: D. Zebre. Režiser: C. Debevec. Koreograf: inž. Golovin in B. Pilato.

Radio Ljubljana

Sobota, 19. julija 1941-XIX

7.30: Poročila v slovenščini. — 7.45: Pesta glasba, v odmoru napoved časa iz Rima. — 8.15: Poročila v italijanščini. — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Pesmi. — 13: Napoved časa, poročilo v italijanščini. — 13.15: Komunikacije Generalnega štaba Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17: orkestralna glasba, dirigira mojster Galino. — 14: poročilo v italijanščini. — 14.15: operetna glasba Franca Lehajra, izvaja radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca. — 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Reproduciranja simfonične glasbe. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: slovenska glasba. — 20: Napoved časa, poročila v italijanščini. — 20.20: Predavanje v slovenščini. — 20.30: Slovenska glasba, izvaja radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Sijanca, sodelujeta sopranistka Pavla Lovšetova in basist Tone Petrovič, v odmoru vesti v slovenščini. — 21.30: koncert violonista Jana Šlaisa. — 22: orkester pod vodstvom mojstra Angelina. — 22.45: Poročila v italijanščini.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Rdeči križ poroča

Na polzvedovalni oddelke je prišlo nekaj obvestil o pogrešanich. Svoje naprosamo, da jih dvignejo v pisarni na Miklošičevi c. 22b.

Bahovec Stanko, Baša Krista, Boroš Stefa, Boškovič Milenko, Eleršek Zofija, Grdadolnik Marija, Jelička Fran, Klemenčič Milovan, Kolman Franc, Košak Anton, Mešić Grete, Mikolič Jakob, Oljača Pavla, Petrovič Mila, Princ (za Antonijo), Režnerovič Desanka, Romih Marjan, Sternard Viljem Sumbulović Cezar, Šinkovec inž. Viktor, Škofjek Jože, Štebi Franciška, Valentin Mara, Višnar Teofil, Vračko-Korošec Pavla.

Pošto naj dvignejo naslednji naslovljenici: Božič Ljubo, Poljanska 13, Jerina dr. Pavla, Splošna bolnica, Kos dr. Franček, Lipovec Tine, banski uradnik, Nachtigal Ivan, Nadrah Lojzka, Tyrševa 12. Nerat Anton, Staničeva 21, Trošt Slavka, cukrarni, Zickero Luiza, Poljanski nasip 16. Naše samarijanke-raznašalke niso mogle najti naslovljenec doma.

Obvestilo o rodbini inž. Jovanoviča iz Sarajeva. Skerliča 14b, naj dvigne oseba, ki se je za to rodbino zanimala.

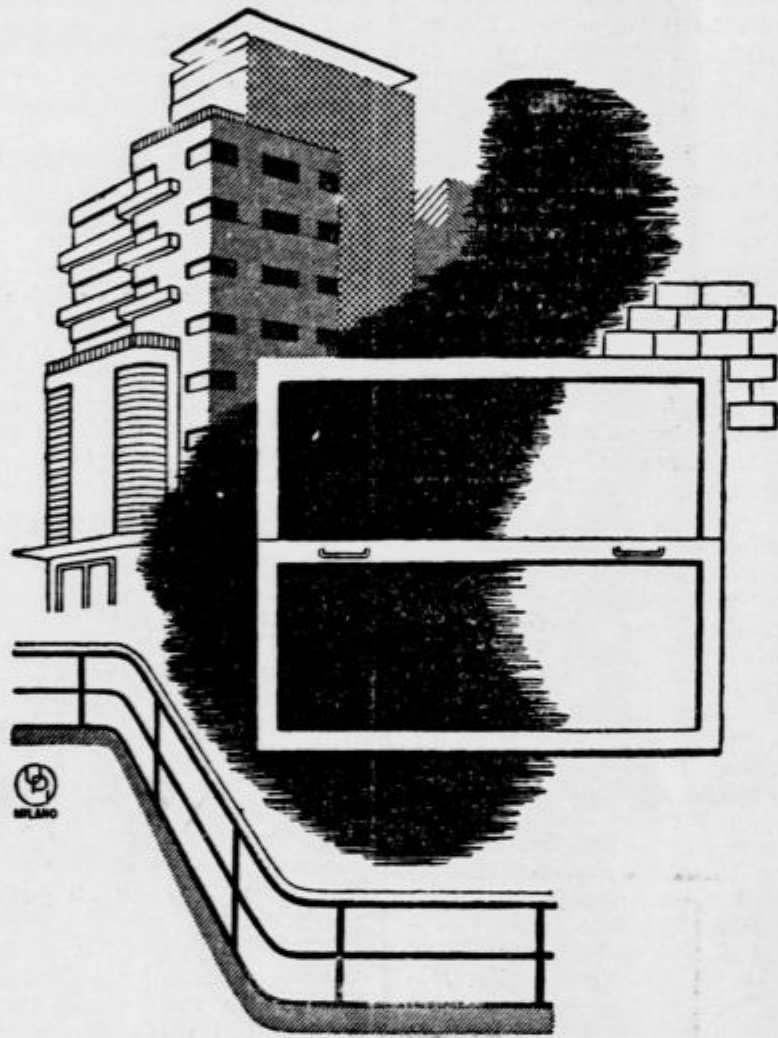
Rdečemu križu je poklonil g. Miloš Benčina iz Starega trga pri Rakeku 38 lrl. Plemenitemu darovalcu iskrena hvala.

Letošnja letina v Evropi

Z ozirom na vesti, ki jih širi tuja propaganda, da grozi Evropi lakota, poročajo iz nemškega vira, da bo letos letina v Evropi mnogo boljše kakor lani.

Sueški prekop zaprt

Zaradi zadetka nemške bombe, ki je pogodila angleško 5000-tonsko tovorno ladjo v Sueškem prekopu, je ta kanal zaprt za promet. Od začetka vojne je to že tretji primer svoje vrste.

L'ALLUMINIO nell' architettura

L'alluminio, con tutte le sue leghe, offre all'architetto moderno tutto quello che si può desiderare. L'alluminio, metallo giovane, tipicamente italiano ed autarchico per eccellenza, per le sue doti di bellezza e nitore segna una tappa precisa e inconfondibile nel progressivo rinnovamento dell'architettura e dell'arredamento. Il suo peso specifico minimo, la sua facilità di lavorazione, la sua resistenza alla corrosione, la sua inalterabilità, la possibilità di ottenere una gamma estensissima di coloritura con l'ossidazione anodica, ne fanno il metallo più decorativo, più moderno, più pratico, più elegante.

ALUMINIJ v arhitekturi

Aluminij nudi z vsemi svojimi spojinami modernemu arhitektu vse, kar si je le mogoče želeli. Aluminij, mlada kovina, tipično italijanski, avtarkičen brez primere, zaznamuje s svojo lepoto in sijajem strogo določeno razdobje v postopnem razvoju stavbarstva in opreme. Radi svoje najmanjše specifične teže, radi lahkote, s katero ga je mogoče obdelovati, radi svoje odpornosti proti razjedanju, radi svoje nespremenljivosti, radi tega, ker je iz njega mogoče dobiti z anodično oksidacijo skoro brezkončno lestvico barvnih odtenkov, je ta kovina najbolj okrasna, najmodernejša, najpriljubljenejša, najelegantnejša.

IN TUTTE LE INDUSTRIE PER TUTTI GLI IMPIEGHI

V VSEH INDUSTRIJAH ZA VSE UPORABE

Alluminio-Aluminij
METALLO DEL DOMINIO • GOSPODUJOČA KOVINA
E COMPLETAMENTE ITALIANO • JE POPOLNOMA ITALJANSKA

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za ženitve in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Kam pa, kam?

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Gostilna pri Sedmici

v Mostah zaradi prenovitve prostorov od danes naprej začasno zaprta. Cerne Franc. 12893-18

Službo dobi

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Briv. pomočnika

res. dobrega, sprejme takoj ali po dogovoru Gril Marjan, briv. salon, Ribnica na Dol. 12856-1

Blagajničarka

prodajalka sluga dobila službo v veletrgovini. Pogoj lep nastop, spretnost, perfektno italijanski in slovenski. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavcije zmožene. 12899-1

Službe išče

Beseda L. —30, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—.

Postrežnica

išče delo, gre tudi pral na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12873-2

Vajencj (ke)

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Frizersko vajenko

sprejme vsalov Slavica, Miklošičeva c. 6. 12873-44

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12897-6

Prodaj 2 vagona

po 10 ton bukovega oglja, fiko vagon Radohova vas, Dolenjsko. Vreče dobavi kupec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bukovo oglje. 12853-6

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrovi« Mali oglasi v Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša posredovalnica za službe vseh vrst za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetja, kapital, ženitve in za vse drugo.

INSERATNI IN NAROCNINSKI ODDELEK

JUTRA

STA SE PRESELILA

IZ ŠELENBURGOVE ULICE V KNAFLJEVO UL. 5

NARODNA TISKARNA PRITLIČJE, DESNO

Ogl. odd.: 31-25, 31-26 Uprava: 31-22, 31-23